

Pouka za učitelje  
2. tromesečje 2021.

# **Obećanje – Božji večni zavet**

# 1. ŠTA SE DESILO?

## PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 1. Mojsijeva 1,26.27

### Uvod:

Bog je stvorio ljudski rod po svom obličju da bi između Njega i nas mogao postojati snažan odnos. Adamovo i Evino nepoštovanje Božje volje narušilo je taj odnos. Međutim, Bog je imao rezervni plan: obnavljanje narušenog odnosa preko Isusa, svog Sina.

## DRUGI DEO: KOMENTAR

Bezobzirna znatiželja, kada osoba nastoji da pronikne u istine iako Bog nema nameru da one postanu predmet istraživanja, sotonska je zamka za veru (videti: 5. Mojsijeva 29,29). „Kada je Bog rekao svom Sinu: 'Načinimo čoveka po svom obličju', sotona je postao ljubomorani na Isusa. Želeo je da se i njegovo mišljenje uzme u obzir u vezi sa stvaranjem čoveka, a budući da nije, ispunio se zavisti, ljubomorom i mržnjom.“ (Ellen G. White, *Early Writings*, p. 145)

### „Nema kraja kornjačama“

U tekstu 1. Mojsijeva 1,1 poseban jevrejski glagol *bara* (*stvarati*) izražava svetu sposobnost Božanstva da pretvori kosmičku energiju u materiju. Neki veruju da glagol *bara* izražava božansko oslobađanje kreativnih energija, koje je stvorilo nešto ni iz čega. *Bara* je bilo postignuto „apsolutnim stvaranjem, odnosno,... početkom i stvaranjem ni iz čega (*ex nihilo*), a ne samo oblikovanjem neke prethodno postojeće materije ili pramaterije“. (Harold Kuhn, „*God Makes*,“ in *The Living God: Readings in Christian Theology*, ed. Millard J. Erickson, [Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1983], p. 481)

Dugogodišnja vera napreduje u mračnom času nepoznavanja Boga, pod naletima oluje sijajući kao svetionik, koji čvrsto stoji uprkos udarima talasa neverovanja. Upravo ovakva vera može da preživi maglovite i nejasne sisteme verovanja koji se ne temelje na Pismu u vezi sa poreklom ljudskog roda.

„Spiritizam uči da je 'čovek biće koje napreduje'.“ (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 554. original) „Socijalni darvinizam... postavlja temelj za genetičare i biologe da, pod plaštom nauke, kategorizuju ljudska bića na takav način da podržavaju rasnu superiornost, ideju dovedenu do vrhunca u nacističkoj Nemačkoj.“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection* [Silver Spring, MD: Ministerial Association of the General Conference of Seventh-day Adventists, 1999], pp. 66.67)

## Po obličju Stvoritelja

Na osnovu sledećeg izvora nagovešteno je da „*tselem* (obličje) označava obris senke figure, a *damuth* (sličnost) podudaranje ili sličnost te senke sa figurom“. (H.D.M. Spence and Joseph S. Excell, ed., *The Pulpit Commentary*, vol. 1, *Genesis-Exodus* [Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1961], p. 30)

„Kao i Bog, oni su imali moć izbora – slobodu mišljenja i delovanja prema moralnim naredbama. Na taj način su imali slobodu da vole i poslušaju ili da budu podozrivi i neposlušni.“ (*Seventh-day Adventists Believe: An Exposition of the Fundamental Beliefs of the Seventh-day Adventist Church* [Silver Spring, MD: Review and Herald Publishing Association, 2018], p. 98; *Adventistički hrišćani veruju*, str. 114.115)

## Zajednica Boga i čoveka

U biblijskom smislu, kad „Bog blagosilja“, Bog omogućuje delovanje ili ispunjenje onoga što je blagoslovio. „Bog je stvorio čoveka sebi na slavu, da bi posle probe i kušanja ljudska porodica mogla da se sjedini s nebeskom porodicom. Bog je nameravao da Nebo popuni članovima ljudske porodice ukoliko budu poslušni svakoj Njegovoj reči.“ (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, p. 1082) (Videti: Isaija 43,7)

## Kraj drveta

„Njegovi sledbenici su ga potražili, a on se podigao, zauzeo prkosan stav i objavio im svoj plan da od Boga preotme... Adama i njegovu pratilju Evu... Ako budu dobili pristup Drvetu života usred vrta, njihova snaga biće, tako su mislili, jednaka snazi svetih anđela, pa ih ni sam Bog neće moći isterati.“ (Ellen G. White, *The Spirit of Prophecy*, vol. 1, pp. 30, 31)

Jednostavno rečeno, Bog je upozorio nevini par da izbegava posebno drvo koje je izdvojio. „Gospod mi je dao da vidim ostale svetove. Dobila sam krila i jedan anđeo pratio me je od grada do svetlog i slavnog mesta... Trava na tom mestu bila je živo zelene boje, a ptice su cvrkutale slatku pesmu. Stanovnici... bili su različite visine; bili su plemeniti, veličanstveni i lepi... Onda sam videla dva drveta, od kojih je jedno upadljivo ličilo na drvo života u Svetom gradu. Plodovi oba drveta su divno izgledali. Međutim, sa jednog nisu mogli jesti. Imali su vlast da jedu plodove sa oba drveta, ali bilo im je zabranjeno da jedu sa jednog od njih. Tada mi je moj anđeo pratilac kazao: 'Niko na ovom mestu nije okusio sa zabranjenog drveta.'“ (Ellen G. White, *Early Writings*, pp. 39.40) (videti: 1. Mojsijeva 2,15–17)

## Narušavanje odnosa

Teologija o ljudskoj pobuni povezana je sa Adamovim nesvetim rasuđivanjem, koje je usvojilo zabranjeni plod relativizma.

Relativizam, nova paradigma zla, kada osoba zadržava sklonost da odredi sopstvene parametre moralnosti, nadmeće se sa Božjom suverenom voljom, i potpuno je nepobediv osim putem božanske intervencije. (Videti: Sudije 21,25)

Posledice su bile tragične.

„Oboje su pojeli plod i... stekli su... znanje o grehu i o osećanju krivice. Zaštita od svetlosti koju su imali oko sebe uskoro je nestala i mučeni svešču o krivici i gubljenju svoje božanske zaštite, zadrhtali su celim telom.“ (Ellen G. White, *The Spirit of Prophecy*, vol. 1, p. 40)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Mi živimo sa uticajima greha u svakom aspektu svog života. Postoji teološko učenje pod nazivom „potpuna pokvarenost“. Iako to učenje ne znači ono što taj izraz obično znači danas, nema ni mnogo bolje značenje. Bavi se idejom da je svaki aspekt ljudskog postojanja oštećen grehom. To, nažalost, čini se da je tačno.

- 1) Kako zapažamo stvarnost ove „potpune pokvarenosti“ u svom životu? Šta možemo da učinimo u vezi sa tim, ukoliko išta možemo? Ili, ako ne možemo ništa da učinimo, zato što je to deo naše prirode, kako pobeđujemo takvu prirodu? I u kojoj meri možemo to da učinimo?
- 2) Pad nas je ozbiljno sprečio da ostvarimo kompletnu zajednicu sa Bogom. Isus je umro da bi se naš odnos sa Bogom mogao obnoviti. Kako nas sila krsta osposobljava da povratimo tu zajednicu?
- 3) Naš Stvoritelj je posvetio dodatno vreme i pokazao dodatnu brižljivost da stvori Adama i Evu. Šta mislite zašto je od njihovog stvaranja napravio događaj o kome će se pričati, kome će se diviti i razmišljati kroz večnost? Uporedite Božje stvaranje ljudskog roda sa pripremama koje roditelji čine za svoje prvorođenče. Kako vam ove sličnosti pomažu da shvatite Božju ljubav?
- 4) Kako nam pristup Božjoj sili pomaže u duhovnom rastu i razumevanju Božjeg plana za nas?
- 5) Pošto je sveznajući, Bog je bio potpuno svestan „rizika“ prilikom stvaranja ljudskog roda po svom obličju. Zamislite koliko mu je bilo teško kada je morao da pribegne „Planu B – smrti svoga Sina“. Šta Plan B znači za vas kada izađete izvan granica svog odnosa sa Bogom? Na koji način su vaša skretanja sa puta i iskušenja slična onima sa kojima su se Adam i Eva suočili?
- 6) Kada je Isus živeo na Zemlji, Njegov dodir lečio je mnoge koji su verovali. Njegov dodir bio je nagoveštaj Njegove stvaralačke sile. Pre nego što je otišao, obećao je da ćemo i dalje imati pristup Njegovoj stvaralačkoj sili (Jovan 14,12–14). Da li je ovo obećanje figurativno ili doslovno? Objasnite. Kako ovo obećanje može da unese promenu u vašem svakodnevnom životu?
- 7) Prva Mojsijeva ukazuje da je ljudski rod prvobitno bio stvoren po Božjem obličju. Da li se to odnosi samo na život pre pada ili to važi, u određenom smislu, i sada? Ukoliko važi, na koji način?
- 8) Bog je rekao Adamu i Evi da upravljaju Zemljom i silama prirode, i da ih pokore. Kako treba da tumačimo ovaj nalog u svetlu često neodgovorne eksploatacije prirode za koju je ljudski rod odgovoran?
- 9) Adam i Eva pali su kao rezultat korišćenja svoje slobodne volje. Ova slobodna volja, koja je prema Božjoj nameri trebalo da bude dar, pretvorila se u prokletstvo. Možete li da se setite još nekih primera i stvari koje su same po sebi dobre, ali se mogu izopačiti zbog rđavih odluka?
- 10) Adam, umesto da sledi Boga, sledio je Evu. Šta nam to govori o opasnosti da dozvolimo drugim ljudima ili stvarima da nas odvrte od naše posvećenosti Bogu?

## 2. ZAVETNI BUKVAR

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 2. Mojsijeva 19,5

Uvod:

Bog je prvobitno sa roditeljima ljudskog roda, Adamom i Evom, osnovao odnos ispunjen ljubavlju. Bog sada nastoji da ponovo uspostavi taj odnos pun ljubavi sa nama pomoću novog zaveta: zaveta koji označava privržen odnos između Boga i čovečanstva koji se temelji na planu spasenja.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Pravo značenje *blagodati* izraženo je pojmom *zavet*. Izraz *zavet*, od jevrejske reči *berith*, takođe naglašava Božju inicijativu u spasavanju ljudskog roda. Zavet, prema tome, jeste božanski esencijalan ugovor, dat ljudima, da bi mogli služiti samo Gospodu. Zavetom blagodati, Hristos nudi Sebe u posebnom odnosu sa ljudskim rodом. On obećava da će biti naš zavetni Bog, Otkupitelj i Oslobodilac (videti: Matej 1,21).

#### Osnove zaveta

Pismo opisuje tri različita značenja reči „blagodat“. Blagodat označava Božja dela ljubavi prema grešnicima koji to ne zaslužuju; blagodat upućuje na divan Božji karakter; blagodat ukazuje na Boga koji nam pruža snagu da izvojemo pobjedu. U Novom zavetu, ekvivalent jevrejskog izraza *blagodat* (*chen*) jeste grčki idiom *diatheke*, koji se odnosi na testament (zaveštanje, poslednju volju) ili dar. Kao i zavet, testament (pravni dokument) besplatan je dar licu koje nema zakonsko pravo na to. Prema tome, testament takođe je odgovarajući oblik Božje blagodati.

#### Zavet sa Nojem

Pojam zaveta javlja se u tekstu 1. Mojsijeva 6,18: „Ali ću s tobom učiniti zavjet svoj: I ući ćeš u kovčeg ti i sinovi tvoji i žena tvoja i žene sinova tvojih.“ Ovde, od samog početka, možemo zapaziti misao zavetnog odnosa između ljudskog roda – u ovom slučaju Noja – i Boga.

„Govornik je Bog, a Noje je onaj kome se Bog obraća...

Tako Bog, ispunjavajući svoju božansku nameru, učinio je zavet kao izraz Njegovog odnosa sa Nojem...

Božanski, otkupljujući... zavetni odnos koji je vladao od pada (1. Mojsijeva 3,15)... obnovljen je Božjim preuzimanjem inicijative.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, [Nampa, ID: Pacific Press® Publishing Association, 2002], pp. 18, 19) „I Noje pronađe blagodat u očima Gospodnjim.“ (Jay P. Green, Sr., gen. ed. and trans., *The Interlinear Hebrew/Greek English Bible* [LaFayette, IN: Associated Publishers and Authors, 1979], vol. 1, p. 14) (Videti: 1. Mojsijeva 6,8)

## Zavet sa Avramom

Za Avrama, obećanje o zaštiti i umnožavanju nagrada bilo je utkano u delovanje ovog zaveta. „Bog je proširio svoj zavet učinjen sa Avramom na različita razdoblja. U tekstu 1. Mojsijeva 12,1–3 pronalazimo da Bog pet puta govori 'Ja ću', što otkriva jačinu i veličinu Božje posvećenosti Avramu.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 19)

Hristos se predstavio Avramu ne kao Bog, vrsta, ili status, ime, već kao „Gospod“, lično ime. Predstavio se kao Gospod, „Ja sam“, imenom koje je izražavalo samu Njegovu suštinu kao Boga koji je samopostojeći, koji ima volju, koji ima cilj. „Gospod“ je zavetno ime vrhovnog Jehove, ime koje On uzima kada se otkriva na najličniji način. Ovde, takođe, vidimo da se radi o zavetu blagodati: „Zavet učinjen sa Avramom je zavet blagodati.“ (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, p. 1092)

## Zavet sa Mojsijem

„Reče Bog Mojsiju: Ja sam Gospod; Avramu, Isaku i Jakovu objavio sam se pod imenom Bog Svemogućí, njima se nisam otkrio pod imenom Gospod. Šta više, sklopio sam zavet s njima da ću im dati hanansku zemlju, zemlju u koju su došli kao putnici. A još sam čuo i uzdisanje Izrailjaca koje Egipćani drže u ropstvu, pa sam se setio svog zaveta.“ (*The Interlinear Hebrew/Greek English Old Testament*, vol. 1, p. 153) (Videti: 2. Mojsijeva 6,1–5)

Jasno biblijsko otkrivanje Božjeg nepoznatog imena važno je u ovom razgovoru sa Mojsijem: „Gospod je pravo ime Boga Izrailjevog.... Mnogi noviji naučnici opisuju [Gospoda] kao... (Onog koji dovodi u postojanje, Davaoca života)... (Davaoca postojanja, Stvoritelja)... (Onog koji ostvaruje,... koji ispunjava svoja obećanja)... (Onog koji je... apsolutan i nepromenljiv)... (postojeći, uvek živi, samodosledan i nepromenljiv)... (Onog koji se uvek pokazuje kao Bog otkupljenja)... On će biti Onaj koji jeste (On će se pokazati [pružiti dokaz postojanja, potvrditi svoje postojanje]). (Francis Brown, *The New Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon* [Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1983], pp. 217, 218)

Gospod je „ime Boga koji se otkrio Mojsiju na Horivu i koji se izjasnio [kao]... Ja ću biti Onaj koji ću biti... Onaj koji će biti... Ja sam Onaj što jest, tj. to se vas ne tiče... Ja sam (tako se zovem) utoliko što jesam... Ja sam Onaj koji jest, Onaj koji je u osnovi neimenovan, neobjašnjiv“. (Francis Brown, *The New Brown-Driver-Briggs Hebrew-English Lexicon*, p. 218)

„Reče joj Isus: JA SAM“ (Jovan 4,26); ... „A On im reče: JA SAM; ne boj te se“ (Jovan 6,20); ... „Jer ako ne uzvjerujete da SAM JA, pomrijećete u grijesima svojim“ (Jovan 8,24);... „A Isus im reče... onda ćete doznati da SAM JA“ (Jovan 8,28);... „A Isus im reče: Zaista, zaista... JA SAM prije nego se Avram rodio“ (58. stih);... „Sad vam kažem prije nego se zbude... da SAM JA“ (Jovan 13,19);... „Isus im reče: JA SAM“ (Jovan 18,5);... „Isus im odgovori: kazah vam da SAM JA. Ako, dakle, Mene tražite, ostavite ove neka idu – da se izvrši riječ“ (Jovan 18,8.9). (*The Interlinear Hebrew-Greek-English Bible*, vol. 4, pp. 258–307)

Zavet koji je Bog želeo da uspostavi sa Izrailjem imao je za cilj da saznaju da božanska ljubav nema skrivene pobude, i da je sve što Bog traži od svog naroda iskren odgovor ljubavi, odgovor koji će se, zaista, pokazati njihovim delima.

## Novi zavet

„U tekstu Jeremija 31,31–34 pronalazimo najdublje i najuzbudljivije biblijsko obećanje o novom zavetu...

Mali broj ljudi shvata da je Novi zavet dobio ime na osnovu ovog naročitog teksta. Budući da je latinska reč za zavet *testament*, Origen, čuveni crkveni otac (otprilike 185-254), nazvao je dvadeset i sedam knjiga Biblije... Novi zavet [New Testament]...“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, pp. 21, 22)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Pre Drugog svetskog rata, jedna žena putovala je kroz Gruziju na svom putu do Moskve. Slučajno je srela jednu stariju ženu koja je živela u kolibi. Kada je stara žena saznala da se putnica uputila u Moskvu, upitala ju je: „Da li biste mom sinu odneli kutiju domaćih kolača?“ Njen sin se zvao Josif Staljin. Za ostatak sveta on je bio ruski diktator. Međutim, ono što su drugi mislili o njemu nije uticalo na njegovu majku.

- 1) Božja ljubav je poput ljubavi Staljinove majke. Nije važno koliko smo loši u tuđim očima; Bog će nastaviti da nas voli. Razmotrite kako Ga ova vrsta ljubavi podstiče da nam ponudi zavetni odnos.
- 2) Kakvu ulogu naša vera ima kada shvatimo da Bog preduzima prvi korak prema pomirenju? Kada pokažemo svoju veru, kako Božji prvi učinjen korak utiče na naša svakodnevna dela i postupke? Navedite primer sa kojim opasnostima se suočavamo ukoliko dela stavimo ispred vere.
- 3) Ugovor je odnos između dve osobe, pogodba za zajednički profit, angažovanje u zajedničkom prijateljstvu. U Bibliji, stalno iznova zapažamo kako Bog preduzima prvi korak da pokrene zavetni odnos. Ukoliko je korist uzajamna za obe strane, zašto čekamo da Bog dođe k nama? Šta Božja istrajnost u zadobijanju izgubljenog čovečanstva poručuje univerzumu?
- 4) Ova lekcija upoređuje naš zavetni odnos sa Bogom i brak. Dobar brak opstaje ne zbog obaveze već zbog ljubavi. Na osnovu ovog poređenja, opišite „idealni“ zavetni odnos između Boga i vas.
- 5) U braku ljubav raste u srazmeri sa količinom kvalitetnog vremena koje se ulaže u odnos. Razmislite o načinima na koje možete poboljšati kvalitetno vreme koje provodite sa Bogom u molitvi i razmišljanju. Razmislite o tome da imate „partnera za duhovan rast“ koji će vas podsticati i podsećati da povremeno ponovo procenite vreme koje provodite sa Bogom.
- 6) Biblija govori o nekoliko zaveta, završavajući sa novim zavetom. Da li se oni međusobno razlikuju, ili su to zaista isti zaveti izraženi na drugačije načine? Da li je moguće da Bog učini više od jednog zaveta?
- 7) Šta mislite zašto je bilo neophodno da Bog ponovi zavete sa svojim narodom? Da li ih je Njegov narod zaboravio ili je bilo pojedinosti koje je Bog morao snažnije da naglasi u određenom trenutku?
- 8) Po definiciji, zavet je ugovor između dve ili više strana. Obično su u pitanju strane između kojih postoji određeni nivo jednakosti. Odnos između Stvoritelja i dela stvaranja ne bi se mogao smatrati takvim primerom; ipak, Bog ima potrebu da sklopi sporazum sa svojim delima stvaranja. Zašto?
- 9) Šta izjava da će Božji zakon biti ispisan na našem srcu znači? (Videti: Rimljanima 2,15)

## 3. „ZA SVA BUDUĆA POKOLENJA“

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 1. Mojsijeva 6

Uvod:

Noje je odgovorio na Božji zavet posvećujući svoj život Bogu i otvarajući svoje srce Božjoj ljubavi. Barka je bila simbol Nojeve posvećenosti da podrži zavet na koji je pristao, i Bog ga je nagradio spasavajući njegovu porodicu od konačnog suda pretpotopnog sveta – potopa.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Princip greha

Razmislite o sledeća dva navoda imajući Kainov greh na umu: „Gresi su nalik krugovima u vodi koji nastanu kada bacimo kamen u nju; jedan stvara drugi. Kada je gnev bio u Kainovom srcu, ubistvo nije bilo daleko.“ (Philip Henry, in Frank S. Mead, *12,000 Religious Quotations* [Grand Rapids, MI: Baker Books, 1996], p. 407) „Greh je stanje uma, ne spoljašnji čin.“ (William Sewell, in Frank S. Mead *12,000 Religious Quotations*, p. 409) „Iako je Kain zbog svog zločina zaslužio smrtnu kaznu, milostivi Stvoritelj ipak je poštedeo njegov život i pružio mu priliku da se pokaje. Međutim, Kain je živeo samo da... postane rodonačelnik loze drskih, izopačenih grešnika. Ovaj otpadnik, pod sotoninim vođstvom, postao je kušač mnogima; svojim primerom i uticajem delovao je snažno, kvareći sve oko sebe, sve dok cela Zemlja nije postala tako izopačena i puna nasilja da je morala biti uništena.“ (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 78. original)

Čovek Noje

Poput ljljana koji širi svoj prijatan miris među trnovitim žbunjem u Svetoj zemlji, tako je Nojev karakter otkrio miris Neba u vreme prkosne pretpotopne ere. Jevrejsko značenje imena „Noje“ ukazuje da „Gospod donosi utehu“. Poput nas, iako rođen kao grešnik, Noje je bio utešen Gospodnjom vernošću prema Adamovom zavetu. To je bio Nojev jedini izvor nade i spasenja. Božja blagodat je bila ta koja ga je podstakla da kao mladić prihvati život poslušnosti usred posrnuća i bezakonja. „Ljudi u razdoblju pre potopa živeli su nekoliko stotina godina i smatrani su mladima sa sto godina... Stupali su na pozornicu delovanja od šezdesete do stote godine, kada oni koji danas žive... napuštaju pozornicu.“ (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, pp. 1089, 1090)

Božji zavet sa Nojem

„Izjava u tekstu 1. Mojsijeva 6,18, iako kratka, sadrži duboke misli. Predviđa osiguranje budućnosti ljudskog roda. Uspostavljajući ovaj zavet sa onim koji je preživio potop sa svojom porodicom, Bog izliva svoju obilnu blagodat i milost. Sigurnost ljudskog roda u sadašnjosti i uverenje u spasenje u budućnosti proističe iz Božje blagodati i božanskog delovanja u njihovu korist...“



Uobičajen izraz za činjenje zaveta ne javlja se u ovom tekstu: to jest, ... „raseći zavet“ ili ... „učiniti zavet“. Izraz koji je ovde upotrebljen je „osnovati“ (heqîm). Pažljivo proučavanje ovog termina u vezi sa činjenjem zaveta otkriva značenje „održati“ ili „potvrditi“ (uporedite 5. Mojsijeva 9,5; 5. Mojsijeva 27,26; 1. Samuilova 15,11; 2. Samuilova 7,25; 2. O carevima 23,3.24; itd.). Ovo otkriće daje utisak da Božje osnivanje zaveta podrazumeva održavanje posvećenosti na koju se Bog ranije obavezao.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 29)

## Duga kao znak

Dakle, u predanju o zavetu blagodati postoje dva različita prikaza i mesta pojavljivanja biblijske raznobojne duge. Sa jedne strane, u 1. Mojsijevoj 9, Hristos je otkrio kosmičku dugu kao znak svoje milosti i blagodati prema Noju i ostatku koji je preživeo potop. Sa druge strane, Hristos će otkriti ostatku, na kraju vremena, jedinstvenu dugu koja okružuje Božji presto. (Videti: Jezekilj 1,26–28; Otkrivenje 4,1–3)

„Odmah se pojavljuje duga, koja blista slavom s Božjeg prestola, premošćuje nebo kao da se nadvija nad svakom grupom na molitvi. Gnevno mnoštvo iznenada se zaustavlja. Prezrivi uzvici više se ne čuju. Svi zaboravljaju žrtve svoga ubilačkog gneva. Sa strašnim predosećanjem *gledaju simbol Božjeg zaveta* i žele da budu zaštićeni od njegovog blistavog sjaja.“ (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 636. original) (Videti: Otkrivenje 6,13–17)

## Samo je Noje ostao

„Ostatak se prvi put jasno spominje u tekstu 1. Mojsijeva 7,23: 'Samo Noje osta i što s njim bješe u kovčegu.' Reč prevedena kao 'osta' potiče od jevrejskog korena *sa'ar*, od koga različiti oblici izražavaju ideju ostatka u Starom zavetu...

Ne možemo prenebregnuti činjenicu da su ostatak koji je preživeo prvu svetsku katastrofu činili ljudi vere i poverenja (1. Mojsijeva 6,9; 1. Mojsijeva 7,1). Pošto je Biblija koristila (Nojev) potop kao vrstu uništenja poslednjeg vremena, ovo zapažanje ima veliki značaj.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 31)

„Pojedini stolari koje je on [Noje] zaposlio prilikom gradnje barke, poverovali su u poruku, ali su umrli pre potopa; drugi Nojevi obraćenici odstupili su od istine.“ (Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education*, p. 504)

„Tvrdjenje jednog čoveka protiv mudrosti celog sveta! Nisu želeli da poveruju opomeni...Hristos je najavio da će se slično neverovanje pojaviti i pred Njegov drugi dolazak... Kada svetovna raskoš postane raskoš Crkve; kada svadbena zvona budu odjekivala, a svi budu očekivali mnoge godine svetovnog blagostanja – tada će, iznenada kao što munja zasija na nebu, doći kraj njihovim blistavim vizijama i prevarnim nadama.“ (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 338.339. original)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Jedan od najboljih grešnih ljudi koji su živeli u drevnoj Atini bio je Aristides. Aristides je bio pravedan, ljubazan i pošten. Zašto je onda većina glasala da bude proteran? Zaključak je glasio da su se umorili da slušaju kako

Aristidesa nazivaju „pravednim“. Njegov zločin je bio u tome što se njegova dobrota previše oštro suprotstavljala „rđavosti“ drugih ljudi.

- 1) Kao i u slučaju Aristidesa, da nije bilo Nojeve „dobrote“, možda nikada ne bismo shvatili koliko je svet bio loš pre potopa. Poput Noja, naša sličnost sa Hristom ima svoju cenu. Razmislite koju cenu morate da platite da biste danas bili iskreni hrišćanin. Da li mi, kao i Aristides i Noje, imamo neophodnu gipkost da izdržimo rđavo postupanje sa kojim se suočavamo?
- 2) Rimljanima 12,2 nas podtiče da se ne vladamo prema ovom svetu nego da se promenimo. Noje je klasičan primer kako osoba to može da postigne. Šta možemo naučiti iz Nojevog života što će nas osposobiti da ne budemo iskušani grehom konformizma? Da li mislite da Bog očekuje da mi, kao što je očekivao od Noja, budemo zabrinuti za duše drugih? Obrazložite svoj odgovor u kontekstu savremenih izazova u svedočenju.
- 3) Da je postojala bolnica za mentalno obolele u Nojevo vreme, njegovi „prijatelji“ bi ga sigurno tamo poslali. Sve što je govorio i činio smatralo se „ludošću“. Božju mudrost ovaj svet često smatra nerazumnom. Kao čuvari zaveta, podložni smo ismevanju i optužbama. Kako se možemo pripremiti za takvo ophođenje? Setite se makar tri biblijska obećanja na koja se možete pozvati u tim trenucima.
- 4) Tekst 1. Mojsijeva 6,6 kaže da je Bog bio toliko užasnut zlom pretpotopnog sveta da je zažalio što je stvorio ljudski rod. Šta to znači da je Bog osetio kajanje? Da li Božje kajanje ukazuje da On može da pogreši?
- 5) U tekstu 1. Mojsijeva 6,9 o Noju se govori kao o pravednom i bezazlenom. Da li su ove osobine koje je Noje posedovao bile nezavisne od Boga? Kakva je priroda pravde za koju je rečeno da Noje poseduje?
- 6) Da li činjenica da Bog nastoji da učini zavet sa ljudskim bićima sugeriše da smo mu „potrebni“ na određeni način? Objasnite. U kom slučaju se to može reći?
- 7) Pojam ostatka je teško shvatljiv za mnoge ljude, sugerišući oholost i trijumfalizam. Zašto nikakav stav oholosti i trijumfalizma se ne može opravdati u svetlu biblijske ideje ostatka?
- 8) Šta duga u tekstu 1. Mojsijeva 9,12–17 nagoveštava o Božjim načinima uticaja na ljudski rod da Ga izaberu?

## 4. VEČNI ZAVET

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 1. Mojsijeva 17,7

Uvod:

Kao i u Nojevom slučaju, Bog je pozvao Avrama da stupi u poseban zavetni odnos koji je sadržavao mnoge parametre Božjeg zaveta sa Nojem. Međutim, kroz zavet sa Avramom, Bog je postavio temelj zaveta spasenja sa celim čovečanstvom; barem, celim čovečanstvom koje će biti spaseno.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

U tekstu 1. Mojsijeva 15,7 Bog se otkriva Avramu kao *Gospod, lični Bog*. Kako je Avram pomislio da se upravljanje njegovim životom ne tiče Boga kada se Bog predstavio kao *Avramov lični Bog*?

#### Gospod i zavet sa Avramom

Zavet je potvrdio Avramovu pokornost božanskom vođstvu u njegovim najličnijim pitanjima. Kako Avram može primiti prednosti ovoga zaveta ukoliko zadrži stav usredsređenosti na samog sebe? Ne može – ne možemo ni mi. Dok proučavamo izveštaj o Avramu, skloni smo da izgubimo iz vida činjenicu da se zavet sa Avramom ticao delotvorne vere. Kao i u Avramovom slučaju, tako mora biti i u našem.

#### El Šadaj

Ovaj izraz prvi put se javlja u jevrejskom tekstu 1. Mojsijeva 17,1.2 u vezi sa Avramom. Reč za Boga u ovom tekstu glasi *El-Shaddai*, i često se prevodi kao „Svemoćni Bog“.

Razložimo ovu reč. Reč *El* povezana je sa rečju *Elohim* („U početku stvori *Bog* nebo i Zemlju“) i označava svemoć, moć, transcendentnost. Ovaj naziv za Boga, *Elohim*, zapažamo u celom izveštaju o stvaranju u 1. Mojsijevoj. Reč *El*, koja potiče od nje, prevodi se kao „Bog“ oko 200 puta; ona, takođe, označava moćnog Boga.

*Shaddai* znači „grudi“, upućujući na onoga koji snabdeva, hrani i namiruje. Povezana sa rečju *El*, prikazuje misao o „moćnom i silnom Bogu koji snabdeva i hrani“.

#### Od Avrama do Avraama

U tekstu 1. Mojsijeva 17,3–5 promena imena ukazala je na promenu odnosa. Prema tome, uspostavljen je uzvišeniji odnos. „Avram je bio prvi od nekoliko ljudi čije ime je Bog promenio. Imena su bila od mnogo veće važnosti ljudima u starim vremenima nego nama. Sva semitska imena imaju određena značenja i obično se sastoje od fraze ili rečenice koja izražava želju, ili možda zahvalnost, od strane roditelja. S obzirom na važnost koju su ljudi pridavali imenima, Bog je menjao imena određenih ljudi da bi ih uskladio sa njihovim iskustvima, prošlošću ili budućnošću. 'Avram', što znači 'uzvišeni otac', ne javlja se u ovom obliku na drugim mestima u

Bibliji, ali se nalazi u obliku 'Aviron', što znači 'moj otac je uzvišen' (videti: 4. Mojsijeva 16,1; 1. O carevima 16,34).“ (*The SDA Bible Commentary*, vol. 1, p. 321)

## Faze zaveta

U vezi sa predanjem o fazama zaveta, „Bog je učinio zavet sa Avramom koji se sastojao iz tri faze. Prva je zabeležena u tekstu 1. Mojsijeva 12,1–3; druga u 1. Mojsijeva 15,1–21; i treća u 1. Mojsijeva 17,1–21“. (Gerhard M. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 34) U stihu 5. Mojsijeva 10,16 ovaj zavet takođe je bio simbolički predstavljen znakom obrezanja: „Zato obrežite svoje srce i ne ukrućujte više vratove.“ (*The Interlinear Hebrew-Greek-English Bible*, vol. 1, p. 489) (Videti: 5. Mojsijeva 10,16)

Izraz „obrezati“ u jevrejskoj terminologiji prevodi se kao *mool*, što je značilo „ukloniti prepucijum muškim pripadnicima jevrejskog naroda osmog dana nakon rođenja“. Dakle, duhovno značenje broja osam predstavlja duhovnu obnovu i nove početke. Sa mišlju da izrailjski prepucijum svetovnosti treba da se odseče, ovaj duhovni znak bio je osmišljen da predstavlja izrailjsku vernost i odanost Gospodu. Od tog časa, stari Izrailj primio je božanski poziv da učestvuje u obnovljenom odnosu sa Gospodom.

## Zavetne obaveze

„Jer njega sam izabrao da pouči svoje sinove i svoj dom posle sebe da se drže Gospodnjeg puta čineći što je pravedno i pravo, da bi Gospod ostvario ono što je obećao Avramu.“ (*The Interlinear Hebrew-Greek-English Bible*, vol. 1, p. 40) (Videti: 1. Mojsijeva 18,19)

Lepota ovog teksta je u tome što je obavijen božanskom silom El Šadaja da ostvari ono što neverovanje smatra nemogućim. Božanska mudrost je bila ta koja je pružila snagu Avramu da pazi Isaka svojim disciplinskim prutom zrelog vaspitanja. Prema tome, nakon što je Avramovo ime postalo čuveno, njegovo samodricanje sijalo je sve više i više.

Kako? Zašto?

Zato što je zaokupljenost sobom bila podređena pokornosti božanskoj volji, pa je bio voljan da se prema svom „jedinom sinu“ odnosi kao prema žrtvenom jagnjetu. Avramova prva „žrtva“ je tako pokazala da „ništa nije suviše dragoceno da bi se dalo Gospodu“. (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, p. 1094)

Za Avrama, „bio je to glavni razlog što je ovaj događaj nazvao *Jehovah-jireh*. Bio je to stalni podsetnik divne blagodati Gospoda koji je izvršio ovo oslobođenje... Kakvo je veliko i slavno izbavljenje Gospodnja blagodat pružila, i koliko neočekivano i dramatično! Čovekova krajnja nevolja uvek pruža Bogu priliku, ne samo da izbavi, već i da pruži uzvišene pouke o svojoj nameri kao i o svom providenju“. (Nathan Stone, *Names of God* (Chicago, IL: Moody Press, 1944), pp. 62, 63)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Razlika između izuzetnog doktora i dobrog doktora jeste u sposobnosti da pored zdravstvenih problema zapamti imena i lica. Umesto da se seća samo kostobolje, izuzetan doktor se seća da je žena čeznula da se oporavi da bi mogla da se brine o svom novorođenčetu. Umesto da se seća samo slomljene kosti, izuzetan doktor se seća da je čovek bio zabrinut da će izgubiti posao. Imena i ljudi – o tome se radi kad je o Isusu reč.

- 1) Čitavi odeljci u Bibliji ispunjeni su samo imenima i međusobnim odnosima. U to vreme, ljudi su imena shvatali ozbiljno. U tom svetlu, objasnite psihološke i duhovne implikacije Božje promene Avramovog imena u Avraam. Zašto se Bog trudio da objasni značenje svog imena? Kakav uticaj značenje Njegovog imena vrši na učesnike u zavetnom odnosu?
- 2) U biblijska vremena, promena imena često je donosila promenu položaja. Kako možete primeniti ovaj koncept na ono što se događa kada se ponovo rodite?
- 3) Gde se nalazimo u Božjoj svetoj prisutnosti zavisi od toga koliko Ga blisko poznajemo. Božja obećanja su dela bliskosti. Kako treba da odgovorimo? Pošto je Avram putovao kroz strane i daleke zemlje, njegov zavet sa Bogom bio je izvor ohrabrenja i zajednice. Da li se to odnosi i na Božja obećanja danas? Podelite sa razredom svoje omiljeno biblijsko obećanje i trenutak kada je to obećanje unelo razliku između uspeha i neuspeha u vašem duhovnom rastu.
- 4) U Bibliji su zabeležena mnoga Isusova imena. Izaberite jedno koje je vama najznačajnije. Zapišite razloge zašto ste se opredelili za to naročito ime. Svoju listu podelite sa razredom kao svedokom onoga šta Isus znači za vas.
- 5) Isus ne zna samo vaše ime; On poznaje svaku vašu misao i čak prati trag svake vaše vlasi koju ste izgubili ili je posedela. Da li se zbog toga osećate nelagodno ili sigurno? Objasnite.
- 6) Bog na različite načine pokušava da nam objavi istinu o svojoj prirodi i karakteru. Kako je, onda, moguće da usvojimo iskrivljene, pogrešne, čak i izopačene ideje o tome kakav je On; i, što je još važnije, kako ih možemo ispraviti?
- 7) U tekstu 1. Mojsijeva 17,1 o Bogu se govori kao o El Šadaju ili Svemoćnom Bogu. Kako biste odgovorili nekome ko tvrdi da je nemoguće da je Bog i apsolutno dobar i svemoćan u isto vreme? Postoji li u tome neka kontradiktornost ili ove osobine podržavaju jedna drugu?
- 8) U tekstu 1. Mojsijeva 17,4.5 Bog je promenio Avramovo ime u Avraam („otac mnogih naroda“). U kom smislu je moguće da ljudi različitog porekla budu Avramovi potomci?
- 9) Ako je Bog milostiv i ako prašta, zašto je poslušnost Njegovim zapovestima i dalje neophodna ljudima u zavetu sa Njim? Da li je Njemu potrebna naša poslušnost ili je nama potrebno da budemo poslušni? Obrazložite svoj odgovor.

## 5. DECA OBEĆANJA

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** Matej 28,20

Uvod:

Božji zaveti su bezgranični. Iako su Noje, Avram i Mojsije, itd., preminuli, ispunjenje Božjih obećanja i dalje se nastavlja. Njegovo obećanje o spasenju odnosi se i na nas ukoliko odlučimo da Mu otvorimo svoje srce.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Kada je Gospod objavio da je Avramov štit (1. Mojsijeva 15,1), to je značilo da će biti Avramov zaštitnik. Izraz „štit“ ukazivao je na Gospodnju zagaranovanu zaštitu koju će pružiti Avramu. Uprkos njegovoj namisli da Elijezer postane njegov nasljednik, poseban sin će izaći od Sare. Taj sin će biti začetnik Avramove loze i biće ih bezbroj kao zvezda.

Tvoj štit

„Posle ovih događaja Gospod objavi svoju reč Avramu u viđenju, govoreći: Ne boj se Avrame, ja sam tvoj štit, nagrada tvoja je veoma velika.“ (Jay Green, ed., *The Interlinear Hebrew/Greek English Bible*, vol. 1, p. 32) (Videti: 1. Mojsijeva 15,1)

„Štit‘ ili zaštita o kome se ovde govori ne odnosi se na fizičku zaštitu u ratu ili fizičku zaštitu od nesreće, već na zaštitu od mogućnosti da se zavetno obećanje ne ispuni preko Avrama i njegovog budućeg semena... Ako smo Avramovo seme (a svi koji imaju veru Avramovu su Avramovo seme), onda takođe možemo biti sigurni da će Bog biti naš štit.“ (Gerhard M. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's everlasting Covenant*, p. 44)

Obećanje o Mesiji: prvi deo

Nakon što mu je zabranjen ulazak u Obećanu zemlju, Mojsije je na kraju svog putovanja stao na veličanstveni planinski vrh i tada mu je bilo dato viđenje o Mesiji: „Bilo mu je dozvoljeno da prati proticanje vremena i vidi Prvo dolazak našeg Spasitelja... Posmatrao je Isusov skromni život u Nazaretu, Njegovu službu ljubavi, saučešća i lečenja, video je kako Ga odbacuje oholi, neverni narod... Gledao je Isusa na Maslinskoj gori kako se plaćući oprašta od grada koji je toliko voleo...

Video je da Bog... neće odbaciti seme Avramovo i da se slavne namere koje je želeo da ostvari preko Izrailja ipak moraju ispuniti. Svi oni koji preko Hrista postanu deca vere trebalo je da se ubroje u Avramovo potomstvo.“ (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 475.476. original)

## Obećanje o Mesiji: drugi deo

U tekstu 1. Mojsijeva 3,15 preuteloavljeni Hristos predvideo je dolazak Mesije, koji je trebalo da pruži pomirenje ljudskom rodu; da dokaže bezgrešnim svetovima da nema izgovora za Adamov pad i da opravda večan spoj zakona i Jevanđelja posredstvom Golgote.

Adamov pad stvorio je u ljudskom rodu novu paradigmu zla. Adamovo potomstvo obolelo je od prirodne mentalne sklonosti da se buni protiv božanske vrhovne vlasti. Otuda, pošto greh ne može biti samo pogrešno delo; treba da se opiše kao duhovno psihotično stanje koje besni protiv božanske vlasti. U tekstu Matej 1,21 bilo je dato obećanje o Hristu koji će doći i isceliti nas od bolesti duhovne šizofrenije. Rođen izvan Hrista, ljudski rod je rođen u stanju duhovne psihopatologije. Hristos je došao da bismo mi mogli biti izlečeni „transfuzijom krvi“ na temelju Njegove smrti na Golgoti.

Prema tome, Hristos je postao Monogen, ili jedini Jedinorodni Sin (Jovan 3,16), u tom smislu da je stupio u kosmos kao Jedini od svoje vrste, bez ikakve konkurencije. U Nazaretu, Drugi Adam započeo je svoju poniznu službu u palom, iskvarenom svetu, suprotnom savršenom Raju u kome je prvi Adam pao. Ovaj Bogočovek, koji je bio u svemu kušan, uspešno je izbegao greh. (Videti: 1. Mojsijeva 3,15; 1. Korinćanima 10,13; 1. Korinćanima 15,21.22; Jevrejima 4,15.16) (Pročitajte: Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 700. original)

## Proslavi svoje ime

U oštroj suprotnosti sa tim izvanrednim, mada oholim, carskim graditeljima u dolini Šinar, Avram je izbegao samoobožavanje, iako je Bog obećao da će njegovo ime učiniti velikim. „Ako je Nimrod prototipski sekularni politički vođa postpotopnog sveta, onda je Avram duhovni vođa. Avram je... Gospodnje oruđe koje će upotrebiti za ispunjenje svog viđenja za čovečanstvo...

Sa Avramom svetska istorija kreće drugim putem; Bog postavlja novi obrazac. Avram je talas budućnosti za ljudska bića i za sve narode. Gospod ovde ukazuje na svoju ravnodušnost prema poreklu...

Započeta je nova linija vernika u jednog Boga. Avram, afro-azijat koji je živio u oblasti pod Nimrodovim uticajem, izabran je od strane Gospoda da postane Njegov sluga na blagoslov svojoj braći kroz svoje seme...

Sada jedan čovek treba da deluje u korist Boga i ljudskog roda... Plan i uključivanje ne temelji se na nacionalnosti, već zavetnom odnosu.“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection*, pp. 77–79)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Rabinska priča o prelasku preko Crvenog mora glasi ovako: u trenutku kada je more počelo da potapa Egipćane, anđeli na nebu počeli su da pljeskaju, igraju i slave. Tada se Bog umešao govoreći tužnim glasom: „Delo Mojih ruku, Moja tvorevina, potonula je u moru.“ Božja ljubav je toliko velika da Mu uništenje čak i najrđavijih ne pričinjava zadovoljstvo.

- 1) Božja ljubav izliva se na sve, čak i na osobu koja krši Njegov zakon i slama Njegovo srce. Kako se ova ljubav ispoljava u zavetnom odnosu koji On nastoji da uspostavi sa svakim pojedincem? Kako ta ljubav

nastavlja da se ispoljava kada neko odbije Božji dar? Šta predstavlja sotoninu odbranu kada Bog pokazuje takvu ljubav?

- 2) Pošto su trpeli tlačenje strane sile, jevrejski narod je želeo Mesiju koji će ih osloboditi. Isus je, međutim, došao na ovaj svet da primi krst, a ne da zauzme presto. Kako se Njegova misija uklapala u Božji zavet ponuđen nama?
- 3) Bog je imao mnoge planove za Izrailj, ali oni su Ga često izneverili. Šta mislite da li Bog želi da iskoristi nas kao što je mislio da upotrebi Izrailj? Objasnite. Šta moramo da učinimo pojedinačno i kao crkva da bismo „čuli“ Njegov glas i postali Njegovi sudovi?
- 4) Sa dolaskom Mesije, ljudi su očekivali znake i čudesa, čuda i misticizam. Na koje načine smo i mi danas slični tome? Kako je moguće da propuštamo suptilne znake Drugog dolaska? Kako crkva kao udruženo telo može da preduzme pozitivne korake i postane spreman narod koji čeka?
- 5) Kada prihvatite Božje spasenje, započinjete putovanje na kome svakog dana postajete sve sličniji Hristu. Čime merite svoj napredak? Šta mislite kako Bog meri vaš napredak? Čarls Svindol opisuje borbu čovekovog duhovnog rasta kao tri koraka učinjena napred i tri unazad. Ako je to tačno, kako neko napreduje a da se ne obeshrabri? U tekstu 1. Mojsijeva 15,1 Bog govori Avramu da je On njegova „plata vrlo velika“. U kom smislu je Bog i naš odnos sa Njim ne samo sredstvo za ostvarenje cilja već i sam cilj?
- 6) Bog govori Jakovu u tekstu 1. Mojsijeva 28,14 da će njegov blagoslov doneti blagoslov celom svetu. Može li blagoslov zaista biti blagoslov ukoliko se na određeni način ne deli? Objasnite.
- 7) Božji prvobitni zavet sa Avramom činilo se da nagoveštava da On ima Avramove potomke na umu; ali, kasnije, postaje jasno da je Bog imao na umu različite grupe i pojedince ujedinjene zajedničkom verom. Da li se Bog predomislio? Razgovarajte o tome.
- 8) Činjenica da je Bog izabrao Avrama ukazuje da se ono što Bog ceni kod ljudskih bića prilično razlikuje od onoga što mi cenimo kod sebe i drugih. Šta je Bog video u Avramu?



## 6. AVRAMOVO POTOMSTVO

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 1. Petrova 2,9

Uvod:

Iako je Izrailj bio Božji izabrani narod i nasledio je zavet svojih očeva, nije pokazao istu snagu ubeđenja kao što su njegovi preci često činili. Samim tim, mnogi u Izrailju činili su iste greške kao i njihovi očevi, zanemarujući važnost Božjeg zaveta u svom životu. Bog se ponovo suočio sa izdavanjem ostatka među svojom grešnom decom.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Svim ljudima

U 28. poglavlju 5. Mojsijeve, kao i u Knjizi proroka Isaije, Jeremije, Sofonije i nekoliko manjih proroka, zavetna obećanja data su Izrailju na osnovu njihove vernosti Gospodu.

Međutim, smrt Isusa, Pomazanika Vojvode, prorečena u tekstu Danilo 9,25–27, dovela je, na kraju, do širenja novog zaveta podjednako i među Jevrejima i među neznabošcima. Sada svako verom u Isusa može da se poziva na zavetna obećanja kao na svoja. Iako su mnogi u Izrailju bili neverni Bogu, Bog je ostao veran svom narodu.

Dogovor o zemlji

„Stari zavet opisuje zemlju obećanu patrijarsima i Izrailju u skladu sa teološkim terminima: kao Božji milostiv dar ili blagoslov Njegovom zavetnom narodu (1. Mojsijeva 12,1.7; 13,14–17; 15,18–21; 5. Mojsijeva 1,5–8; Psalam 44,1–3)... Otuda, 'Izrailj ne može da zahteva neposrednu vezu sa zemljom, ne može da je ima na raspolaganju na autonoman način, ne može da pretvori zemlju u apsolutan posed.' Izrailj ne poseduje zemlju...

Iako je zemlja bila dar blagodati Izrailju, zavetni narod mogao je samo da boravi ili ostane u Božjoj zemlji ako je poslušan Gospodu (videti: 5. Mojsijeva 4,40; Isaija 1,19). Dar ne može biti primljen bez Darodavca.“ (Hans K. LaRondelle, *The Israel of God in Prophecy: Principles of Prophetic Interpretation* [Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 1983], p. 136)

Izrailj i zavet

Istaknut duhovni prizvuk zaveta blagodati glasio je „budi poslušan i živećeš; budi neposlušan i umrećeš“. Za stari Izrailj, ovaj tematski motiv bio je protkan kroz tapiseriju Starog i Novog zaveta. Od zaveta sa Adamom do novog zaveta, izvršenje Gospodnje određene i objavljene volje bilo je povezano sa svakim božanskim obećanjem.

Izrailjska nacionalna veličina i obećanja o proširenju granica počivali su na uslovnim aspektima zaveta. Uistinu, ta nacionalna obećanja koja su se odnosila na budućnost Izrailja i njegovu istaknutost među narodima bila su povezana sa njegovom uslovnom poslušnošću. Sa jedne strane, bez obzira na ljudski izbor, Božja objavljena volja

oslanja se na nepokolebljivo ispunjenje božanskog obećanja (1. Mojsijeva 3,15). Sa druge strane, čini se da Bog dozvoljava da ljudske odluke naruše nameru božanskog obećanja, pokrećući na taj način lanac gorkih posledica (1. Mojsijeva 2,16.17).

## Ostatak

„Kad god starozavetni proroci prikazuju eshatološki ostatak Izrailja, uvek je okarakterisan kao verna, verska zajednica koja se klanja Bogu novim srcem na osnovu 'novog zaveta' (Joilo 2,32; Sofonija 3,12.13; Jeremija 31,31–34; Jezekilj 11,16–21). (Hans K. LaRondelle, *The Israel of God in Prophecy: Principles of Prophetic Interpretation*, p. 90)

## Zavetni Izrailj

„Ovaj verni ostatak poslednjeg vremena postaće Božji svedok među svim narodima i obuhvata takođe one koji ne pripadaju izrailjskom narodu, bez obzira na njihovo etničko poreklo (Zaharija 9,7; Zaharija 14,16; Isaija 66,19; Danilo 7,27; Danilo 12,1–3).

Potpuna slika starozavetnog eshatološkog ostatka otkriva da će izrailjski zavetni blagoslovi kao celina biti ispunjeni, ne u nevernom izrailjskom narodu, već samo u onom Izrailju koji je veran Gospodu i uzda se u Njegovog Mesiju. Ovaj ostatak Izrailja obuhvatiće verne ostatke iz svih neznabožičkih naroda i tako ispuniti božansku nameru biranja Izrailja.“ (Hans K. LaRondelle, *The Israel of God in Prophecy: Principles of Prophetic Interpretation* pp. 90, 91)

Ključna pojedinost je da Bog nije nikoga odbacio, grupno. Svi, Jevreji ili neznabošci (mada Jevreji prvo) mogu da pronađu spasenje u Isusu. Misao da je Bog odbacio sve Jevreje zato što su Jevreji potpuno je u suprotnosti sa Svetim pismom. Kao što Pavle piše: „Šta je, dakle, bolji Jevrejin od drugih ljudi? Ili šta pomaže obrezanje? Mnogo svakojako; prvo što su im povjerene riječi Božije. A što neki ne vjerovaše, šta je za to? Eda će njihovo nevjerstvo vjeru Božiju ukinuti?“ (Rimljanima 3,1–3)

Zapazite, samo neki nisu verovali, ali mnogi jesu. I ovi ljudi, ovi verni Jevreji, zajedno sa neznabošcima, osnovali su ranu crkvu. U stvari, crkvu su u početku činili uglavnom verni Jevreji!

Bog nikoga nije odbacio zajedno, kao grupu, zato što spasenje nikada ne dolazi grupno. Jevreji ili neznabošci su izgubljeni ili spaseni samo kao pojedinci, na temelju njihovih odluka.

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Društvo je uvek bilo svesno porekla. Impresivno poreklo stiče naklonost, uticaj i veze. Čak i u biblijska vremena, ljudi su često prepoznavani po svom poreklu. Biti „Avramovo seme“ bilo je pitanje velikog ponosa i prestiža za Jevreje.

- 1) Kakvu ulogu je zavet imao u uspostavljanju odnosa između Boga i ljudskog roda u vreme kada je poreklo bilo od velikog značaja? Šta naša povezanost sa Bogom ima sa našom povezanošću sa drugim ljudima?

Kakve pouke možemo naučiti iz izrailjskog zavetnog odnosa sa Gospodom koje mogu osnažiti naš odnos sa Njim?

- 2) Da bi sprečio uobičajene predrasude svog vremena, Isus je ukazao na neke očigledne istine, kao što je istina da sunce obasjava i zle i dobre (Matej 5,45). Činjenica da je morao da podseti Božji izabrani narod na ono što je očigledno govori koliko su bili usredsređeni na sebe?
- 3) Deo izrailjskog porekla bila je „šekina“, vidljiva, božanska i veličanstvena Božja slava (2. Mojsijeva 40,34–38). Kakav opipljivi dokaz imate o Bogu? Da li nam je zaista potreban vidljivi podsetnik na Njega? Objasnite. Šta može da ostavi još snažniji utisak? Koji drugi elementi vašeg života govore o Božjem stalnom prisustvu?
- 4) Podsetite se teksta 2. Korinćanima 11,16–33. Pavlovi protivnici u Korintu bili su hrišćani Jevreji koji su se pridružili crkvi i težili visokim položajima. Verovali su da su superiorniji u odnosu na hrišćane koji su došli iz neznaboštva zato što su bili Avramovi potomci. Pavle, međutim, nije priznavao takvu razliku između Jevreja i neznabožaca u vezi sa njihovim spasenjem i položajem pred Gospodom. Kako mi sebe možemo smatrati superiornijima u odnosu na druge koji imaju isto toliko prava na zavetni odnos sa Bogom kao i mi? Kako „spoljašnja“ očekivanja koja imamo o drugima sprečavaju crkvenu krajnju misiju?
- 5) I Stari i Novi zavet često upućuju na Božji narod kao Njegovu nevestu (Isaija 62,5; Knjiga proroka Osije). Kršenje bračnih zaveta, prema tome, simbolizuje neposlušnost Bogu. Kada su bračni zaveti slomljeni, srca su takođe slomljena. Ako primenite ovu sliku na svoj život, kako možete ojačati vezu između crkve i Hrista? Da li nevesta, odnosno crkva, oslobađa pojedinačnog vernika crkve odgovornosti? Objasnite.
- 6) Kako nam novi zavet pomaže da postanemo „bolja“ nevesta od Izrailja? Da li to što nemamo poreklo potpomaže ili osujećuje naš duhovni rast kao Hristove neveste? Objasnite.

## 7. ZAVET SA SINAJA

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 2. Mojsijeva 19,4

#### Uvod:

Nakon što su živeli među Egipćanima, čija religija je naučavala da se spasenje kupuje delima ljudskih ruku, Izrailj je izgubio iz vida ko je zaista Bog. Verovali su da je njihova poslušnost Bogu njihovo spasenje i da je otkupljenje rezultat njihovih sopstvenih zasluga, a ne njihovog ličnog odnosa sa Bogom.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

„Kada orao želi da nauči svoje mlade da lete..., on jednog od svojih orlića kljunom izgura iz gnezda. Dok orlić pada, veliki orao leti ispod njega, širi svoja krila, hvata ptića koji pada na njegova leđa i leti oko kilometar i po u vazduh.

Kada jedva možete da nazirete orla kao tačku na nebu, on se okrene postrance i orlić počinje da pada, možda oko 300 metara, lepršajući krilima.

U međuvremenu, orao kruži oko orlića i ispod njega; orao prihvata orlića na svojim krilima i ponovo ga nosi visoko u vazduh. Nakon što pusti orlića ponovo da pada, orlić se spušta sve više i više – ponekad na visinu od 30 metara od zemlje.

Orao ponovo hvata orlića, nosi ga na svojim leđima i uzdiše se u visinu još jedan kilometar. Malo po malo orlić će naučiti da leti. Orao zna kada je orlić umoran; spušta orlića u gnezdo, gura sledećeg i počinje sve ispočetka.“  
(Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 15,000 Illustrations* [Dallas, TX.: Bible Communications, Inc., 1998], pp. 3050, 3051)

#### Na krilima orlova

Svojim oštrim kandžama blagodati, Planinski Orao večnosti izbacio je jevrejskog orlića iz oholog gnezda egipatskog ugnjetavanja. Kraj Crvenog mora, orlića je obuzela panika kada je čuo kako pustinjsko tlo grmi od kolskih točkova nepravde koji su se približavali. Dok je orlićeva vera lepršala, ugledao je dva ogromna, razdvojena vodena zida koja su se uzdizala u slavnom mirnom stavu, pozdravljajući veličanstvenog i svemoćnog Orla. Između prozirnih vodenih zidova, suva staza je usečena na natprirodni način upućujući drhtavog orlića ka sigurnom prolazu.

#### Obrazac spasenja

Kao što je jevrejski izraz *go'el* u tekstu 2. Mojsijeva 6,6 otkrio Hrista kao izrailjskog Otkupitelja – Rođaka, tako postoje četiri grčka novozavetna izraza koji opširnije govore o tome kako je Hristos naš Otkupitelj – Rođak:

„Postoje četiri različite reči koje se koriste da označe 'otkupljenje' u grčkom Novom zavetu: *agoridzo*, *exagoridzo*, *lutroo* i *apolutrosis*...

Prva reč za 'otkupljenje' (*agoridzo*) govori da je Isus Hristos došao na Zemlju da nas pronađe u našoj pokvarenosti i lično ispita naše ropstvo sotonu.

Druga reč za 'otkupljenje' (*exagoridzo*) kazuje da je Isus došao ne samo da ispita naše stanje, već da nas trajno udalji od sotonine sile.

Treća reč za 'otkupljenje' (*lutroo*) govori da je Isus bio toliko posvećen tome da nas izbavi iz sotonine vlasti da je bio spreman da plati otkupnu cenu svojom krvlju...

Četvrta reč za 'otkupljenje' (*apolutrosis*) kaže nam da nas je Isus, pored toga što nas je trajno oslobodio iz sotoninih ruku, vratio u položaj 'Božjih sinova'. Sada smo potpuno obnovljeni i učinjeni sunaslednicima Isusa Hrista lično (Rimljanima 8,17).“ (Tulsa, OK: Teach All Nations, 2007, pp. 81, 98, 99) (Proučite: 1. Korinćanima 6,20; Galatima 3,13; 4,4.5; Efescima 1,7; Titu 2,14; 1. Petrova 1,18.19; Otkrivenje 5,9)

## Zavet sa Sinaja

U Sinajskom zavetu (2. Mojsijeva 19,5.6) zapažamo tri ključna elementa, ili tačke, koje je Gospod otkrio dok se obraćao starom Izrailju u vezi sa svojom određenom voljom za njih. Prvi element ovog zaveta bio je Božja izražena želja da jevrejski narod učini dragocenom svojinom. „Za razliku od drugih vrsta imovina, odnosno, one koja se ne može pomerati, kao što su nekretnine, Izrailj je postao, zahvaljujući Božjoj ljubavi i naklonosti, Njegovo pokretno blago.“ (Gerhard M. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 65)

Druga tačka u ovom zavetu odnosila se na Gospodnju nameru da Izrailj učini carstvom sveštenika. Drugim rečima: „Svaki Izrailjac, na ovaj ili onaj način, trebalo je da deluje kao Božji sveštenik, donese blagoslov narodima u celom svetu i služi njihovim potrebama.“ (Gerhard M. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 66) Treća tačka u ovom zavetu usredsređena je na Gospodnji plan da Izrailj postane posvećeni narod. U suštini, Izrailj zaveta blagodatni trebalo je da postane sveti narod. Iako je već znao da će stari Izrailj uskoro prekršiti zavetni dogovor, Gospod je uspostavio zavet na Sinaju. Zašto? (Proučite: 2. Mojsijeva 32)

## Bog i Izrailj

„A sad, ako budete pažljivo slušali Moj glas i držali Moj savez, bićete Mi najdragocenija svojina među svim narodima, jer moja je sva zemlja. Vi ćete Mi biti carstvo sveštenika i sveti narod. Ovo su reči koje ćeš preneti izrailjskom narodu.“ (*The Interlinear Hebrew-English Old Testament*, vol. 1, p. 192) (Videti: 2. Mojsijeva 19,5.6) „Jevanđelje je protumačeni Zakon, ništa više i ništa manje...Zakon ukazuje na Hrista; Hristos ukazuje na Zakon. Jevanđelje nas poziva na pokajanje. Pokajanje zbog čega? Zbog greha. A šta je greh? Kršenje Zakona. Zato Jevanđelje poziva grešnike da se... vrate poslušnosti Božjem zakonu.“ (Ellen G. White, "The Law and the Gospel," *The Signs of the Times*, Feb. 25, 1897)

## Obećanja, obećanja...

„Ako vera i dela kupuju dar spasenja za svakoga, onda je Stvoritelj dužan stvorenim bićima. Ovo je prilika da se laž prihvati kao istina.“ (Ellen G. White, *Faith and Works*, p. 20)

Postoji još jedan način da se izrazi ova istina: ne radi se o veri i delima; ne radi se o veri ili delima. U pitanju je delotvorna vera. Mi otkrivamo svoju veru svojim delima; u stvari, dela mogu da ojačaju veru i to i čine.

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

U toku poslednje sedmice 1999. godine, salon.com objavio je priču pod naslovom „Dvorana srama“. Govorila je o deset najnečasnijih sportista te godine. Lista je obuhvatala sve, od onog ko je bio uhapšen za ubistvo do osobe uhvaćene sa drogom. To su bile osobe koje su sklopile ugovor sa svojim timovima i fanovima. Započeli su svoje karijere sa najboljim namerama: da dobro igraju, žive časno, i dokažu vrednost potpisa na svojim ugovorima.

Pre nego što neko sklopi ugovor sa nekim, važno je da zna karakter te osobe. Šta je sa Božjim karakterom zbog kog nam je prijatno da stupimo u zavetni odnos sa Njim? Šta mislite da li On prvo gleda naš karakter pre nego što ostvari zajednicu sa nama? Objasnite.

- 1) U većini partnerstava, obe strane imaju podjednaka preimućstva. Međutim, kada nebeski Bog sklapa partnerstvo sa grešnim čovekom, odnos je u velikoj meri neujednačen – Bog doprinosi mnogo više partnerstvu nego što bismo mi ikada mogli. Kako je moguće da Mu se pokoravamo a da ipak imamo privilegiju da budemo u partnerstvu sa Njim? Objasnite.
- 2) Pre nego što potpišete ugovor, treba da pročitate sve zahteve i fusnote. Ali kad Bog čini zavet, On je veoma jasan. Nema fusnota ili čitanja između redova. Njegove reči su niz određenih izjava: „Ja ću, Ja ću, Ja ću...“ (na primer, videti: 2. Mojsijeva 6,6.7). Kao odgovor, šta ćete vi uneti u partnerstvo? Da ste na Božjem mestu, koliko bi vam bilo ugodno da sklopite partnerstvo sa nekim poput vas?
- 3) Ugovori su prilagođeni tako da odgovaraju uključenim stranama, kada je u pitanju određena vrsta posla, itd. Na koje načine je Bog prilagodio svoj zavet vama? Kako pokazujete da cenite „olakšice“ koje je učinio kada ste prekršili zavet? Kako Božja uloga kao vašeg Prijatelja utiče na Njegovu ulogu kao Partnera? Da li postoji sukob između ove dve uloge? Objasnite. Bog prepoznaje našu slabost (Psalam 103,13.14). Da li to znači da Bog opravdava greh? Znamo da Bog oprašta greh. U čemu je razlika?
- 4) Misao da se Bog spušta na ljudski nivo najočiglednija je u Novom zavetu, i ljudi često pretpostavljaju da je Bog bio dalek i nedodirljiv u Starom zavetu. Zašto je ovakvo shvatanje netačno?
- 5) Mnoga uputstva data Izrailju nakon Izlaska mogu se činiti nevažnima i zastarelima savremenom čoveku, i jasno je da se bar neka od njih ne mogu neposredno danas primeniti. Šta mislite kako su propisi i obredi dati nakon Izlaska delovali na davanje pouka koje je Bog želeo da znaju? Kako znamo koji se i dalje mogu primeniti na nas?
- 6) Mnogi komentatori Biblije smatraju zajedničko obećanje Izrailja da će biti poslušni Bogu (2. Mojsijeva 19,8) kao hvalisavo i pogrešno. Ukoliko je tako, zašto je tako? Možete li se setiti drugih prikladnijih odgovora? Po čemu se prava poslušnost razlikuje od lažne ili pogrešne poslušnosti?

## 8. ZAVETNI ZAKON

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 5. Mojsijeva 7,9

Uvod:

Zavet koji je Bog učinio sa Izrailjem na Sinaju trebalo je da bude primer Božje blagodati koju će svi koji dođu u dodir sa Njegovim narodom videti. Zavet je definisao izrailjski odnos sa Bogom. Takođe je pružio parametre unutar kojih je Izrailj mogao da radi, živi i najbolje širi Božju poruku.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Primere da se Gospod približio drugim narodima pre nego što je izabrao Izrailj pronalazimo u ranijim tekstovima kao što su 1. Mojsijeva 20,3–7 i 1. Mojsijeva 21,32. Zar nije neobično otkriti da je car Avimeleh, filistejski car, u odgovoru Gospodu, ukazao na svoj hamitski narod kao na „pravedan narod“?

„Gospod je uvek bio u dodiru sa onima koji nisu pripadali jevrejskom narodu. Odlučio je da 'neznabošce' učini svojim predstavnicima i oruđima, čak i sveštenicima prema svojoj volji...

Gospod koristi Jotora Kenejina, koji je poznao ime Gospodnje pre Mojsija i, zapravo, pomogao mu da Ga shvati, da bi omogućio ostvarenje svojih planova i namera za ljudski rod... Ovde je u pitanju takozvani *neznabožački*, afro-azijatski narod koji je čuvao ovo ključno saznanje pre nego što su Jevreji stupili na scenu.“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection*, p. 36)

#### Biranje Izrailja

Slično tome, jevrejski narod bio je izrezan iz Avramove loze. Stari Izrailj ponikao je iz božanskog providenja da bi svoje svedočenje koje je Bog odredio proširio okolnim narodima. Prema tome, povezanost između biranja Izrailja i Gospodnjeg kosmičkog zakona pruža objašnjenje: „Davanje zakona je isto tako čin blagodati kao i Božji dar biranja. Davanje zakona je isto tako čin milosti kao i oslobođenje iz egipatskog ropstva. Dar zakona je isto tako čin Božje ljubavi kao i činjenje zaveta kome zakon pripada. Zakon tako postaje instrument koji definiše sve odnose unutar zaveta i zavetne zajednice.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 72)

#### Zakon unutar zaveta

„Jevrejska reč zakon (*tôrāh*) javlja se u Starom zavetu više od 220 puta. Ne smemo prihvatiti značenje reči 'zakon' u latinskom smislu *lex*, što znači zakon carstva. Niti je treba shvatiti kao što su Grci shvatali svoju reč za zakon (*nomos*), naime, ono što je uvek rađeno. U jevrejskom jeziku izraz *tôrāh* potiče od reči *hôrāh* i znači 'istaći', 'poučavati' ili 'podučavati'. U skladu sa tim, imenica *tôrāh* u svom najširem smislu znači „poučavanje“ ili „uputstvo“. U tom smislu, reč 'zakon' označava svu otkrivenu Božju volju ili bilo koji njen deo.

Bog je dao Izrailju ovo uputstvo, *tôrāh*, u smislu 'uredaba i zakona' (5. Mojsijeva 4,14) ili 'svedočanstava, uredaba i zakona' (45. stih) da reguliše život Izrailja. *Tôrāh* se koristi u ovom smislu često. Na taj način zakon bi mogao biti sveobuhvatna vrsta 'uputstva' koja obuhvata sve zakone: moralne i etičke, građanske i društvene, žrtvene i bogoslužbene, higijenske i zdravstvene.

U drugim primerima zakon (*tôrāh*) može se upotrebiti u veoma uskom smislu, označavajući samo Deset zapovesti ili Dekalog." (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 73)

## Nepromenljivost zakona

Psalmista peva: „Zakon je Gospodnji besprekoran – obnavlja dušu, pouzdano je svedočanstvo Gospodnje – umudruje lakovernog. Pravedne su odluke Gospodnje – vesele srce; bez mane su sudovi Gospodnji – prosvetljaju oči... istiniti su sudovi Gospodnji – pravedni su svi zajedno. Poželjniji su od zlata... slađi su od meda što teče iz saća.“ (*The Interlinear Hebrew-Greek-English Bible*, vol. 2, p. 1400) (Videti: Psalam 19,7–10)

Treba uvek da imamo na umu činjenicu da je naša potreba za Božjim zakonom povezana za bezakonom stanjem ljudske duše, i ne samo zbog naše potrebe da popravimo grešna dela. Samo Hristos može da izlije svoj mir i postojanost unutar ljudskog roda, i On to čini upućujući nas na Sebe (Isaija 26,3; Matej 12).

U isto vreme, zakon je dat, i još traje, za naše dobro. Ko nije patio ili video druge da pate zbog neposlušnosti Božjem zakonu? Pomislite koliko bi naš svet bio bolji da ljudi poštuju Božji zakon. Pomislite koliko bi bilo bolje da ljudi poštuju makar samo poslednjih šest zapovesti.

U međuvremenu Pavle kaže sledeće: „Ali sada vas je Bog izmirio smrću Hristovog ljudskog tela, da bi vas doveo pred sebe svete, bez mane i besprekorne. Samo morate ostati utemeljeni i čvrsti u veri, nepoljuljani u nadi koju ste stekli čuvši Radosnu vest.“ (*The Interlinear Greek-English New Testament*, vol. 4, pp. 542, 543) (Videti: Kološanima 1,22.23)

Duhovna zrelost vernika u Kološanima poslanici nije stečena u jednom trenutku. Rast u blagodati Pavle je smatrao obnavljajućim životnim procesom. Otuda, ovaj Pavlov izveštaj ponovo je izneo uslove zaveta blagodati kakav je Gospod uspostavio sa starim Izrailjem. (Proučite: 2. Mojsijeva 19,5; 3. Mojsijeva 26,3.4.14.16; 5. Mojsijeva 5,33; 5. Mojsijeva 6,5; 5. Mojsijeva 10,12; 5. Mojsijeva 11,1.13.22; 5. Mojsijeva 13,3.18)

„Dakle, očigledno je da su način spasenja u Starom zavetu i način spasenja u Novom zavetu isti – u oba slučaja u pitanju je spasenje blagodaću kroz veru, što dovodi do poslušnosti.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, p. 78)

Sa druge strane, veoma je važno imati na umu potpunu nemogućnost da se pokajemo nezavisno od Hrista, u oblasti posvećenja: „Ne možete imati misao bez Hrista. Ne možete imati sklonost da mu priđete ukoliko On ne izvrši uticaje i ne utisne svog Duha u ljudski um.“ (Ellen G. White, *Faith and Works*, p. 73) (Proučite: Jovan 14,15; Jovan 15–17; Dela 5,32; Rimljanima 2,4; 1. Korinćanima 13; Galatima 5,14–26; Efescima 2,8–10; Efescima 5; 1. Jovanova 4,7–21; 1. Jovanova 5,1–3; Otkrivenje 22,14)



## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Vilijam Barkli rekao je da biti istinski religiozan znači voleti Boga i voleti one koje je Bog stvorio po svom obličju. Ta ljubav nije neka neodređena, nejasna sentimentalnost, već potpuna posvećenost Bogu koja izvire iz srca i pokazuje se u praktičnoj službi bližnjima.

1. Pročitajte: 5. Mojsijeva 6,5. Ovaj stih je deo „Šeme“, molitve u judaizmu. Svaka verska služba započinje ovom rečenicom. Svako jevrejsko dete nauči je napamet pre svega ostalog. To je stalni podsetnik da naša ljubav prema Bogu mora biti na prvom mestu. Pročitajte Isusove reči u tekstu Matej 22,34–40. Kako smo ovde prikazani poput fariseja? Kako nov zavet naglašava primenu ljubavi?
2. Bog nam daje svoj zakon unutar carstva svoje neizmerne ljubavi. Uporedite odnos između Boga i ljudskog roda sa odnosom između roditelja i deteta. Šta je svrha zakona u odnosu ljubavi? Kako granice i izgovorena očekivanja poboljšavaju odnos? Šta nas Božji zakoni i granice uče o Njegovom karakteru?
3. Navedite dva ili tri naročita događaja iz Isusovog života koji su primeri koliko je istinski voleo svog bližnjeg kao Sebe. Šta bi bilo da Isus danas hoda ulicama vašeg grada? Kako bi pokazao ljubav prema vašim susedima i zašto? Kada prekršite Božji zakon, Njegova blagodat pristiže u pomoć. Da li to znači da blagodat poništava zakon? Objasnite. Razmislite o prilikama kada ste cenili granice koje je postavila Biblija, crkva ili društvo. Podelite primer sa svojim razredom.
4. Stari zavet imao je važnu ulogu u izlasku Izrailja iz Egipta. Ovaj zavet bio je znak Božje zaštitničke ljubavi i staranja. Kako se u vašem duhovnom životu zavet pretvara u znake Božje ljubavi i brige? Kakva je vaša uloga u procesu sticanja iskustva o tome šta znači živeti u zavetnom odnosu sa Hristom?
5. Pročitajte ponovo prethodnu misao Vilijama Barklija u odeljku *Za razmišljanje*. Setite se posebnih načina na koje volimo Boga i ljude sa „nejasnom sentimentalnošću“. Šta možete učiniti u svojoj mesnoj crkvi da ohrabrite jedni druge da budete iskreniji u svojoj ljubavi prema Bogu i bližnjima? Imenujte stvari, sporna pitanja i okolnosti koje utiču na vaše pokušaje da budete iskreni. Kako se možete zaštititi od ovih uticaja?
6. Kao što je rečeno, Božji zakon onakav kakav je dat Izrailjcima bio je veoma specifičan. Zašto je Bog toliko zainteresovan za to kako Njegova deca vode svoj život? Da li je to za naše dobro ili Njegovo? Razgovarajte o tome. Mogu li na Boga uticati naše odluke? Objasnite.
7. I Izrailj i crkva, kao izabrani Božji, posedovali su, i poseduju, nešto što je svetu u velikoj meri bilo potrebno, i još uvek je potrebno, ali čega uglavnom nije bio i nije svestan. Izrailj je najvećim delom učinio malo da to promeni. Da li je moguće da se mi danas izložimo opasnosti da sebe učinimo neuticajnim i irelevantnim? Objasnite.
8. Povremeno čujemo dosetku da su Deset zapovesti danas postale Deset sugestija. Da li se mi, zapravo, ponekad ponašamo kao da je to tačno? Objasnite. Kako možemo razlikovati između slobode i dozvole u svom životu?

9. Da li je poslušnost zakonu uslov da imamo zajednicu sa Bogom? Ako je tako, da li je pogrešno reći da su Božji dar večnog života i Njegovo stalno prisustvo u određenom smislu bezuslovni? Objasnite. Da li imamo određenu osnovu da verujemo u bezuslovnost Božje ljubavi? Zašto da i zašto ne?
10. Razmišljajući o pitanju poslušnosti, skloni smo da mislimo o njoj kao nečemu što činimo. Zar nije podjednako tačno da može predstavljati opis onoga ko smo kada odlučujemo da se povežemo sa Bogom? Objasnite.

## 9. ZNAK ZAVETA

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** 2. Mojsijeva 31,16

#### Uvod:

Subota je više od samog vremenskog razdoblja: ona je obećanje o snažnom i značajnom odnosu sa Bogom. To je dan kada u svom životu stavljamo sve u stranu osim Boga i odvajamo vreme da osnažimo svoju zajednicu sa Njim.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Subotu možemo shvatiti samo ako razmotrimo njen nastanak. Izraz „počinu“ u tekstu 1. Mojsijeva 2,3 potiče od jevrejskog glagolskog oblika *shabath* (počinuti, slaviti, zastati, prestati s radom, privesti kraju, odmoriti se, završiti, svetkovati Subotu). Zanimljivo je da je ovaj glagol povezan sa svetkovanjem sedmičnog *shabbath* (subote). Pročitajte: 3. Mojsijeva 25,2. Videti: Francis Brown, *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon*, pp. 991, 992.

#### Poreklo

U početku, zapovesti koje su se ticale greha nisu bile potrebne Adamu i Evi, u 2. poglavlju 1. Mojsijeve, zato što nije bilo greha. Sa druge strane: „Božji zakon postojao je pre stvaranja čoveka ili u suprotnom Adam ne bi mogao da zgreši.“ (Ellen G. White, in *Signs of the Times*, March 14, 1878)

U međuvremenu, autoritativni primer Adamovog Oca koji svetkuje Subotu bio je više od zapovesti. Iz perspektive Edema, stvoreni sin sledi primer Oca-Stvoritelja. Otuda, vekovima pre nego što je nastao jevrejski narod, Subota uspostavljena pri stvaranju postala je neprikosnoveni spomenik u vremenu, potvrđujući da je Hristos Stvoritelj univerzuma i Vrhovni vladar (Matej 12,8; Marko 2,28; Jovan 8,58).

Prema tome, *Shabbath* (Subota) ispunjava kosmološku, a ne samo teološku, ulogu. Ona objašnjava kako se Gospod osećao u vezi sa stvaranjem. U suštini, Gospod je utisnuo božanski pečat na ovaj dan kao stalno svedočanstvo uzvišene uloge Onoga koji oblikuje univerzum. Dakle, kada je Gospod počinuo sedmog dana, On ga je sačuvao za kosmos.

„Subota je pauza koja osvežava. Obrazac se sastoji od šest dana i od jednog dana. Šest dana rada i jednog dana odmora... Gospod, kompozitor kosmičke simfonije, sastavlja svoju kompoziciju koristeći 6/7. Jedan dva, tri, četiri, pet, šest, odmor!“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection*, p. 58) „Subota iz četvrte zapovesti bila je ustanovljena u Edemu.“ (Ellen G. White, *Spiritual Gifts*, vol. 3, p. 295)

## Subota pre Sinaja

„Misionari prepoznaju jevrejsko znanje među afričkim narodima... V. V. Olifant (W. W. Oliphant), afrički crkveni vođa u ranim godinama dvadesetog veka, kaže da se 'Subota u Etiopiji svetkuje od Nimrodovih dana, oko 2140. godine pre Hrista (Pročitajte: 1. Mojsijeva 10,8.9), odnosno 700 godina pre Mojsijevog rođenja... Afrikanci ili Etiopljani svetkovali su Subotu od vremena vladavine Nimroda, sina Kušovog.“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection*, p. 26)

## Zavetni znak

„Subota je zavetni znak 'između Mene i vas od koljena do koljena' (2. Mojsijeva 31,13; uporedite: Jezekilj 20,12)... Osoba koja svetkuje Subotu u pravom duhu time pokazuje da se nalazi u spasonosnoj zajednici sa Bogom.

Subota kao znak utiskuje u vernika pre svega saznanje da je Gospod njegov zavetni Bog. Takođe ukazuje da Gospod 'posvećuje' svoj narod (3. Mojsijeva 20,8; 3. Mojsijeva 21,8; 3. Mojsijeva 22,32; Jezekilj 37,28)...

Subota funkcioniše u još jednom smislu kao znak. Služi kao obeležje razdvajanja, ukazujući narodima drugih religija ili narodima koji ne svetkuju Subotu da između Boga i Njegovog naroda koji drži Subotu postoji jedinstveni odnos.“ (Gerhard F. Hasel and Michael G. Hasel, *The Promise: God's Everlasting Covenant*, pp. 86-88) (Pročitajte: 2. Mojsijeva 32; 5. Mojsijeva 5,15)

## Znak posvećenja

Subota nastala prilikom stvaranja je zaista Božje svetilište sačuvano u vremenu. Drugim rečima: „Gospod, uloživši sve najbolje u dela stvaranja, izjavljuje da je sve veoma dobro. Zatim, besprekoran umetnik kakav je Bog, uzima vremensku tkaninu i od nje čini nešto posebno – Subotu, katedralu u vremenu, izvajanu od časova i minuta i ispredenu od materijala večnosti. Dar iz Njegovog sopstvenog srca.

Treba zapaziti da Bog ne stvara prvo Subotu a zatim dovodi ljudski rod u nju. On stvara Adama i Evu i donosi Subotu njima.“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection*, p. 51) (Videti: Jezekilj 20,12.20)

## Sećati se Subote

„Ne možemo izbeći činjenicu da su se starešine oko ognjišta prisećale dana stvaranja i najverovatnije dana na koji su svi ostali upućivali, Subotu. 'Velika priča' bila je utvrđena u kolektivnoj svesti drevnih naroda. Znanje o Suboti moglo je biti zaboravljeno samo u pobuni protiv Boga koji je sve stvorio.

To je razlog zašto zapovest o Suboti započinje rečima 'sećaj se'. Subota uvek podseća na događaj o stvaranju (2. Mojsijeva 20,8–11).

Ako nam Gospod danas nalaže da se sećamo Subote, mora da je postojalo vreme kada je prvi put naložio da se svetkuje. Zaista, to je poruka Izrailjevog iskustva sa manom, koju je Gospod davao šest dana, a uskraćivao sedmog. U ovom slučaju On ne ponavlja zapovest jer su, čak i pre gore Sinaj, znali za nju... Činjenica da je reč 'sećaj' povezana sa zapovešću ukazuje da je data ranije i da se ne mora stalno ponavljati.“ (Charles E. Bradford, *Sabbath Roots: The African Connection*, pp. 79, 80)

Reč *sećaj* bila je upotrebljena zato što treba „da kažemo 'da' Gospodu Subote čineći [sebe] dostupnima Njemu. To znači da priznamo Božja dela, a ne da se oslanjamo na svoja postignuća. To znači da prestanemo da brinemo

o svojim željama i počnemo da razmišljamo o potrebama drugih... To znači da treba da zaboravimo sebe i sebične interese da bi, poput Marije, ukazali čast Hristu kao posebnom gostu.“ (Samuele Bacchiocchi, *Divine Rest for Human Restlessness: A Theological Study of the Good News of the Sabbath for Today* [Berrien Springs, MI: published by author, 1988], p. 99)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Božji zakon kaže da Subotu treba držati svetom i da tog dana ne treba da obavljamo nikakav posao. Jevreji su ovu zapovest shvatili prilično ozbiljno. Fariseji i drugi učitelji zakona naglašavali su da se „nošenje tereta“ smatra poslom. Da bi izbegli nesporazume, bili su veoma određeni u vezi sa tim šta je teret. Teret je bila hrana koja je težila kao suva smokva, vino dovoljno da se promeša u čaši, mleko dovoljno za jedan gutljaj, med dovoljan da se stavi na ranu, itd., itd., itd.

- 1) Možemo zamisliti da su pored takvih strogih ograničenja ljudi provodili mnoge sate raspravljajući o tome šta je sused trebalo ili nije trebalo da čini Subotom. Na koje načine se držimo sličnih legalističkih običaja? Šta su opasnosti legalizma? Da li to znači da treba da odbacimo crkvene standarde koji nisu potpuno biblijski? Objasnite.
- 2) Rečeno je da je učenje pogrešno ukoliko stvara religiju koja se sastoji jedino ili uglavnom od poštovanja spoljašnjih stvari. Koliko je lako da pomešamo duhovnost – nečiji odnos sa Hristom – sa verskom praksom? Kakve opasnosti se kriju ukoliko tako činimo? Kako se Hrišćanska adventistička crkva može naći u opasnosti da upadne u takvu zamku?
- 3) U starim vremenima Jevreji su poštovanjem Subote stekli reputaciju da su lenji. Na osnovu svog svetkovanja Subote, šta mislite da li vas ljudi posmatraju kao one koji se povinuju zakonu ili koji vole Boga? U čemu je razlika između ove dve karakteristike? Da li se vaša praksa držanja Subote usredsređuje na ono što možete ili ne možete da činite? Ili na jačanje zajednice sa Spasiteljem? Razgovarajte o tome.
- 4) Novi zavet predstavlja dogovor između Boga i vas i temelji se na bliskoj zajednici. Subota je kvalitetno vreme koje provodite sa Bogom. Očigledno je, onda, svetkovanje Subote važno za zavetni odnos. Kako možemo vratiti svetost i radost Subote i u lični i u zajednički način života?
- 5) Većina religioznih ljudi, ukoliko misle o tome, priznaće da je poželjno da posvete jedan dan u sedmici Bogu. Zaista, neki će reći da svaki dan posvećuju Bogu. Šta je, međutim, dokaz da je Bog zainteresovan da poštujemo ne bilo koji dan, već dan koji je On posvetio i posebno izdvojio za tu svrhu?
- 6) U našem svetu ljudi posvećuju mnogo vremena i novca da se zabave i čine različite stvari koje im po svoj prilici pomažu da se „opuste“. Kako se odmor u kome bi trebalo da uživamo Subotom razlikuje od u velikoj meri sebične zabave i razonode?
- 7) Bog, kako Ga mi shvatamo, verovatno ne mora da odmara jer je umoran u našem smislu reči. Ipak, 1. Mojsijeva nam govori da se Bog odmorio sedmog dana. Zašto je Bogu bilo potrebno da odstupa od posla i „odmori se“?
- 8) U Bibliji je rečeno (2. Mojsijeva 31,13, na primer) da Subota treba da bude znak Izrailjevog – i, možemo zaključiti, našeg – posvećenja Bogu. Da li je moguće da je možemo svetkovati na način koji će preneti

poruku suprotnu prvobitnoj nameri? Kako je to moguće? Kako možemo biti sigurni da naše držanje Subote predstavlja Božje idale?

- 9) Kako Subota prikazuje potpunu jedinstvenost Boga u poređenju sa drugim bogovima ili stvarima koje ljudi možda obožavaju ili im ukazuju posebno poštovanje?
- 10) Koristeći Subotu kao svoje merilo, proverite da li temeljite svoja verska uverenja na običajima ili zajednici sa Hristom. Kako su Isusove aktivnosti Subotom odražavale Njegov odnos sa Ocem? Šta mislite kakve posebne promene treba da unesete u svoju praksu svetkovanja Subote?

# 10. NOVI ZAVET

## PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** Jeremija 31,31

Uvod:

Prvobitna premisa „zaveta“ nije se vremenom promenila. Međutim, svaki put kada je zavet bio ponuđen, ljudski rod, sa svojom palom, grešnom prirodom, prekršio je ugovor. Ali Bog nije odustao od nas. On nam i dalje nudi spasenje ukoliko odlučimo da ga prihvatimo.

## DRUGI DEO: KOMENTAR

Uistinu, ništa nije bilo pogrešno u starom zavetu; on je propao zato što stari Izrailj nije uspevao da se povinuje njegovim uslovima. Nažalost, krut oblik bogoslužjenja pod nazivom ritualizam zatvorio je srce Izrailja. Problem je uvek poticao sa ljudske strane, ne Božje. Tako je uvek bilo i tako je i sada.

**Evo, idu dani**

Upravo je na osnovu ovog konteksta Jeremija, prorok plača, bio vođen Duhom da postavi temelj novozavetnim odredbama i delovanju. Božanski zakon trebalo je da bude urezan u hram srca. Novozavetni Sveštenik bio bi svečano uveden u zvanje gore na nebu i On bi delovao umesto levitskog sveštenstva. Službe u zemaljskom svetilištu nestale bi u mesijanskoj i otkupiteljskoj aktivnosti boljeg zaveta.

**Rad srca**

Kroz okrilje novog zaveta, Hristos, Stena vekova, očajnički je želeo da ukloni izrailjsko kameno srce religije u kojoj služe samo usnama: „I daću im jedno srce, i staviću u njih novi duh. Izvadiću kameno srce iz njihovog tela i dati im srce od mesa, kako bi sledili moje odredbe, čuvali propise i vršili ih. Tada će biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog.“ (Harry M. Orlinsky, H. L. Ginsberg, Ephraim A. Speiser, ed., *Tanakh, the Holy Scriptures. The New JPS Translation According to the Traditional Hebrew Text* [Philadelphia: The Jewish Publication Society, 1985], p. 906) (Videti: Jezekilj 11,19.20)

Mesija je istakao oštru suprotnost između religije usta i religije srca. Može li to, možda, biti razlog što je Hristos ukorio prkosno crkveno vođstvo ogrezlo u krutom formalizmu? „Licemer! Dobro je prorokovao Isaija o vama, rekavši: Ovaj narod Me poštuje *usnama*, ali mu je *srce* daleko od Mene. Uzalud je njihova pobožnost; njihovo učenje naučene su zapovesti ljudske. Zatim je pozvao narod i rekao: Slušajte i razumite!“ (*The Interlinear Hebrew-Greek-English Bible*, vol. 4, p. 44) (Videti: Matej 15,7–10)

**Stari i novi zavet**

Sinajski zavet nije bio zavet dela. U tekstu 2. Mojsijeva 5,22.23 Mojsijevo pitanje bilo je postavljeno u obliku jedinstvenog kosmičkog zahteva kojim je nastojao da sazna Gospodnju silu, osobine i karakter. Božji odgovor

otkrio je značenje Njegovog imena, pre nego titulu ili naziv (2. Mojsijeva 6,1–8). Gospodnje ime ukazuje na odnos. Poznavati značenje Gospodnjeg imena znači znati šta On može da učini za Izrailj. Oni su čuli ime „Gospod“, ali nisu pokazali veru i poverenje u ono što On može da učini za njih kao njihov Bog.

U 2. Mojsijevoj zavet se temeljio na dvama mogućim motivima. Prvi je bio povezan sa tim da li će Izrailj, svojom sopstvenom snagom, učiniti ono što je Bog rekao. Drugi se odnosio na to da li će Izrailj verom biti poslušan zavetnim obavezama kroz osnažujuću blagodat milostivo darovane od strane natprirodnog JA SAM.

Dispencionalizam takođe ograničava vreme zaveta blagodati. On deli biblijsku istoriju na sedam razdoblja i uči da Bog različito deluje u svakom od ovih razdoblja. Dispencijacija je vremenski period tokom koga je ljudski rod na probi u vezi sa nekim posebnim otkrivenjem Božje volje. Svaka dispencijacija se završava božanskim sudom. Prema tome, među dispencijama postoji dispencijacija zakona i dispencijacija blagodati. Dakle, oni koji se čvrsto drže ovog gledišta uzalud pokušavaju da razjedine biblijski sklad između zakona i jevanđelja.

## Bolji zavet

„Novi zavet deluje bolje od starog zaveta za Božji narod...

U suprotnosti sa izrailjskim starim zavetom,... Hristos ostvaruje tri osnovna Božja obećanja: 1) On utiskuje Božji moralni zakon u srce svog naroda...; 2) On individualizuje spasonosno znanje o Bogu, kako bi svaki Izrailjac, bez izuzetka, imao ličan, blizak odnos sa Bogom (Jevrejima 8,11); i 3) On oprašta grehe Božjeg naroda i 'bezakonja njihovijeh neću više spominjati' (Jevrejima 8,12)...

Prema tekstu Jevrejima 8–12, Isusova crkva predstavlja pravo ispunjenje novog zaveta koji je Jeremija predskazao. Daleko od toga da ukida izrailjski novi zavet, pre je vrsta i garancija konačnog dovršenja novog zaveta, kada će se pravi Izrailjci svih uzrasta pridružiti svadbenoj večeri Jagnjeta u Novom Jerusalimu (Matej 8,11.12; Matej 25,34; Otkrivenje 19,9; Otkrivenje 21,1–5).“ (Hans K. LaRondelle, *Israel in Prophecy: Principles of Prophetic Interpretation* [Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 1983], pp. 114-121)

## Novozavetni Sveštenik

Kao što je Aron posvetio sebe sveštenučkom radu, tako je Hristos predao sebe Ocu. Kao što je Mojsije pomazao Arona, tako je Bog pomazao Hrista (3. Mojsijeva 8,30; Psalam 45,7).

„Iako je još imao ljudsku prirodu, vazneo se na nebo kao pobednik. Uneo je krv svog pomirenja u Svetinju nad svetinjama, poškopio njome presto milosti i svoje haljine, i blagoslovio narod.“ (Ellen G. White, in *The Youth's Instructor*, July 25, 1901)

Kada je Isus bio svečano uveden u zvanje, Otac Mu je dao titulu Poglavar sveštenučkog, jer je Pavle zabeležio da je bio „narečen od Boga Poglavar sveštenučki“ (Jevrejima 5,10; u Jevrejima 5,4 javlja se reč koja ukazuje na „poziv“ na službu), kao što predsednik ustanove za visoko obrazovanje naziva diplomca „doktorom“ kada diplomira.

„Njegovo uvo na kome ima tragova krvi sluša glas Oca i odgovara na vapaj svojih napuštenih ovaca, oživljenih Duhom. Njegove ruke, krvave od klinova, rade za Očevo carstvo, vođeno Duhom. Njegova probodena stopala ostavljaju krvavi trag kako bismo mogli pratiti put do slave, osvetljen Duhom.“ (Leslie Hardinge, *With Jesus in His Sanctuary: A Walk Through the Tabernacle Along His Way* [Harrisburg, PA: American Cassette Ministries, Book Division, 1991], p. 343)



## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Ma koliko je stari Izrailj, naročito u Hristovo vreme, zapao u legalizam, religija koju je Gospod dao nikada nije bila legalistička. Od Edema nadalje, uvek je bila predstavljena kao blagodat, Božja blagodat, ponuđena onima koji bi prihvatili nju i njene uslove. Birajući da prihvate Božju blagodat, i predajući joj se, ljudi su stupali u zavetni odnos sa Bogom.

- 1) Zbog svojih ljudskih sklonosti, Izrailjci su neprestano kršili svoj odnos sa Bogom; dakle, kako je krst preoblikovao stari zavet da postane „bolji“ zavet? Šta su bile prednosti novog zaveta u odnosu na stari? Objasnite kako se može javiti opasnost da blagodat uzmemo zdravo za gotovo u novom zavetu.
- 2) Uzimajući u obzir sklonost ljudi da stalno krše svoj deo dogovora, šta mislite zašto istorija pokazuje da se Bog stalno iznova približava ljudskom rodu u pokušaju da stupi u zavetni odnos sa nama? Šta nam takva istrajnost govori o Božjoj ljubavi prema nama?
- 3) Zašto mi danas, imajući znanje o Hristu i Njegovoj žrtvi, treba da budemo verniji Bogu nego ljudi iz prošlosti? Odnosno, pošto imamo neverovatno otkriće Božjeg karaktera kakav je otkriven u Isusu, koji oni nisu imali (bar ne tako jasno kao mi), treba da budemo verniji od njih. Razgovarajte o ovome u razredu.
- 4) Neki ljudi mogu da postave pitanje: „Kako znate da pristup Bogu ne zavisi od postignuća ili poslušnosti, već jednostavno od prihvatanja Božjeg dara blagodati, ljubavi i naklonosti?“ Kakve primere možete upotrebiti iz svog života da odgovorite na njihovo pitanje? Koliko su važna naša životna iskustva u aktuelizaciji novog zaveta?
- 5) Zašto je ljudima bilo toliko teško da prihvate novi zavet kada ga je Isus prvobitno predstavio? Da li je ljudima danas lakše ili teže da ga prihvate? Objasnite.

# 11. NOVOZAVETNO SVETILIŠTE

## PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** Jevrejima 9,15

Uvod:

Zemaljsko svetište simbolizuje delo spasenja koje i danas traje. Hristos stoji u ulozi našeg Poglavara sveštenečkog, koji posreduje pred Bogom u Svetinji nad svetinjama. Njegova čistota stoji dostojno pred Bogom umesto naše nedostojne grešne prirode.

## DRUGI DEO: KOMENTAR

Kroz sistem Svetilišta, novi odnos Izrailja sa Gospodom pokazao je kako će Golgota postati grimizni jastuk blagodati koji će neutralizovati potajni upad ljudskog greha. Ovaj novi odnos usredsredio se na ceremonijalne obrede u kojima se škropi krv, koji su postali poput ulaznih vrata za otkupljenje i na osnovu kojih naše ja gubi presto i biva razapeto. To je plan spasenja.

Odnosi

Kada je Hristos umro na krstu, greh je pobeđen u našu korist. Da bismo mi, dakle, živeli u toj pobedi, moramo takođe, na određeni način, da umremo: da budemo mrtvi sebi i živi Bogu. Kada nas Bog poziva ka Hristu, mi smo zaista pozvani da „dođemo i umremo“.

Naravno, umiranje se smatra nečim lošim, ali u ovom slučaju radi se o smrti svega što je loše u našoj duši i karakteru, svega što će nas udaljavati od bliskog zavetnog odnosa sa Isusom.

Mogli bismo reći, onda, da je svaka žrtva prinesena u službi u svetištu upućivala na smrt. Da, naravno; bila je to smrt koju je Hristos podneo za nas: ali, učestvujući u tom obredu, grešnik koji se kaje prihvatao je žrtvu prinetu u svoju korist i pod tim se podrazumevalo njegovo prihvatanje zavetnih obećanja koja je Bog ponudio svom narodu. A to zavetno obećanje je, takođe, uključivalo neophodnu smrt svoga ja koju su pokajanje i žalost zbog greha podrazumevali. Sve je to otkriveno, ili makar prikazano, u službi u Svetištu, čije je punije značenje zapaženo u biblijskoj knjizi Novi zavet i u novom zavetu.

Greh, žrtva i prihvatanje

„Grešnik bi vezao prednje noge životinje i, stavljajući klizni čvor oko zadnjih nogu, spajao sve četiri zajedno. Tako vezana, životinja bi pala na stranu licem okrenuta prema Svetinji nad svetinjama.

Vernik bi zatim 'stavio' 'obe' ruke... na njenu glavu da označi prenošenje svojih grehova na svog predstavnika. Glagol oslikava da se svojom celom težinom oslanjao na životinju...

Polažući rukama svoju krivicu na glavu žrtve, i licem okrenutim prema Svetinji nad svetinjama, pokajnik bi tiho priznavao svoje grehe Bogu i molio za promenu starom jevrejskom molitvom koja se završavala sledećim rečima: 'Vraćam se u pokajanju, i neka ovo bude za moje iskupljenje (doslovno, pokrivanje).’...

Grešnik bi tada uzimao nož i pažljivo prerezao grlo žrtve (3. Mojsijeva 1,5.11). Ovim ličnim činom on je priznavao da je njegov greh bio uzrok smrti njegove zamene... Njegovo povinovanje obredu pokazivalo je da je prihvatao zahtev Božjeg nepromenljivog zakona, da se slagao sa tim da je smrt rezultat njegovog prestupa i potvrđivao da je njegov jedini izlaz moguć preko zamenske smrti Onoga koji će zauzeti njegovo mesto.“ (Leslie Hardinge, *With Jesus in His Sanctuary: A Walk Through the Tabernacle Along His Way*, pp. 371, 372)

## Zamena

„Hristos je naša pravedna Zamena.

Plan da pošalje drugog Adama, zamenu, nije bio formulisan u vreme prvog prestupa. Bila je to odredba 'određena još prije postanja svijeta' (1. Petrova 1,20).

Zamenik je trebalo da nastavi tamo gde je Adam doživeo neuspeh. Trebalo je da dokaže da Adam nije morao da zgreši, da je Adam mogao da nadvlada iskušenje, da je zapovesti moguće poštovati i da su korisne za ljudski rod...

Adam je pao u savršenom Edemu – Isus je uspeo u pokvarenom Nazaretu. Noseći terete Očeve časti i otkupljenja naroda, Hristos se borio u bici sa grehom u našoj neodgovarajućoj ratnoj opremi, ovom slabom ljudskom telu.

I pobedio je! Jagnje je izvojevalo pobedu!“ (Calvin Rock, *Seeing Christ: Windows on His Saving Grace* [Hagerstown, MD: Review and Herald® Publishing Association, 1994], pp. 65-67)

## Novozavetni Poglavar sveštencički

„Kada neko govori o Hristu kao... Poglavaru sveštencičkom, nije neprikladno dodati da je On naš jedini sveštenik. On ima ekskluzivan odnos sa Bogom: samo On i niko drugi ne može da nas predstavlja. Sveštenici iz starozavetnih vremena služili su kao slika pravog Sveštenika koji će doći. Apostoli i pastori novozavetnih vremena nikada se ne zovu sveštenicima; niti obavljaju dužnosti sveštenika. Postoji samo jedan Posrednik između Boga i ljudi.

Prva glavna uloga sveštenika bila je da prinosi žrtve, 'da očisti grijeh narodne' (Jevrejima 2,17)... Savršena Žrtva koju je [Bog] prineo bio je On sam.

Prinošenje Sebe na žrtvu bio je dobrovoljni čin. Položio je svoj život svojom slobodnom voljom... (Jovan 10,18). Postao je 'Jagnje Božije koje uze na se grijeh svijeta' (Jovan 1,29), jagnje 'bezazleno i prečisto' (1. Petrova 1,19). Sebe je učinio 'prinosom za greh' (Isaija 53,10)...

Hristos je tako preuzeo dvostruku ulogu, onoga koji vrši prinos i prinosa, sveštenika i žrtve. Ovo prinošenje sebe kao žrtve na oltaru bilo je jedinstveno delo učinjeno zasvagda 'jednom' (Jevrejima 10,10.12; Jevrejima 9,26).“ (Walter F. Specht, "Christ's Session, Enthronement, and Mediatorial and Intercessory Ministry," *The Sanctuary and the Atonement: Biblical, Historical, and Theological Studies*, eds. Arnold V. Wallenkampf and W. Richard Leshner, [Washington, D.C.: Review and Herald® Publishing Association, 1981], pp. 344, 345)

## Nebeska služba

„U Poslanici Jevrejima, pisac naročito pokušava da odvrati hrišćane Jevreje od službe u zemaljskom svetilištu/hramu i usmeri njihov pogled ka nebeskom svetilištu u kome se obavlja savršenija služba od strane njihovog vaskrslog i vaznetog Gospoda i Spasitelja.“ (Arnold V. Wallenkampf, “A Brief Review of Some of the Internal and External Challengers to the Seventh-day Adventist Teachings on the Sanctuary and the Atonement,” *The Sanctuary and the Atonement*, p. 582)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Zadivljujuće je kako slikovito i nedvosmisleno Novi zavet, naročito Poslanica Jevrejima (čak i Otkrivenje), uče o nebeskom svetilištu i njegovom središnjem mestu u planu spasenja. To je, u određenom smislu, plan spasenja, Jevanđelje, i naglašen zavet. Niko ne može zaista da razume na šta se zavet odnosi ukoliko ne zna ništa o službi u svetilištu i šta ona znači.

- 1) Koristeći tekst Jevrejima 8, ohrabrite razred da otkrije sledeće pojedinosti u vezi sa Posrednikom:
  - a. Položaj Posrednika (Jevrejima 8,1.2)
  - b. Služba Posrednika (Jevrejima 8,3–6)
  - c. Obećanje Posrednika (Jevrejima 8,6–9)
  - d. Dela Posrednika (Jevrejima 8,10–12)
- 2) Neka u svakoj stavci prepoznaju razliku između starog i novog zaveta.
- 3) Kako Hristos naročito novi zavet čini realističnijim u vašem životu? Koliko bi vaš život bio drugačiji da ne postoji novi zavet?
- 4) Obećanje je onoliko dobro koliko ga osoba ispuni. Kada Bog da obećanje, ono je čak čvršće od istorijskih činjenica. Zašto je, onda, lakše da preispitujemo Božju volju nego da slepo idemo kuda nas On vodi? Kakve pouke možemo naučiti od biblijskih ličnosti koje su odlučile pre da preispituju nego da poslušaju.
- 5) Jevrejima 8,10 kaže da Hristos Posrednik stavlja Božji zakon u naše srce. Na koji način je ovaj čin deo našeg duhovnog iskustva? Objasnite kako nas posedovanje Božjeg zakona u srcu osposobljava da Ga poznajemo još prisnije?
- 6) Kroz Hrista novi zavet nadmašuje stari. Kroz Hrista, Božji zakon je protkan blagodaću i ljubavlju. Zašto, onda, dopuštamo da legalizam stane na put našem duhovnom rastu? Koje posebne stvari, na osnovu novog zaveta, možete učiniti da biste razvili ili ojačali svoj odnos sa Bogom, ali bez stega legalizma?
- 7) Iako nas Novi zavet poučava da žrtve životinja, itd., iz starozavetnog perioda nisu mogle da izbrišu greh, jasno je da su mogle da osposobe pojedinca da nastavi održavanje zajednice sa Božjim narodom. Zašto bi bili uspešni u tome iako ne poseduju neku unutrašnju silu? Čemu nas to uči o sili i važnosti obreda?

- 8) Ideja o pomirenju je u središtu Novog zaveta. Zašto je neophodno da nevino biće umre da bi krivac bio spasen od posledica? Kako smrt ovog nevinog Bića može da izvrši pomirenje? Da li je to strogo zakonsko poravnanje? Objasnite.
- 9) Isus nas sada predstavlja pred Bogom zato što mi ne možemo da se sami suočimo sa Njim, a kamoli da branimo sebe pred Njim. Da li to sugeriše da ćemo u nekom trenutku u budućnosti možda moći da se pojavimo pred Bogom bez Posrednika? Zašto da ili zašto ne? Koja su različita gledišta o ovom pitanju? Šta bi značilo stati pred Boga bez Posrednika?

## 12. ZAVETNA VERA

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** Galatima 3,11

Uvod:

Bez obzira šta činimo, naša ljudska priroda je grešna i nedostojna u poređenju sa čistotom Božje pravednosti. Prihvatajući Hristovu zamensku smrt kroz zavet, možemo stajati dostojni pred Bogom. I, ma koliko nas Bog čisti, menja, oblikuje da odsjajujemo Njegovo obličje, Isus uvek mora biti naš savršeni Zamenik. To je suština Jevanđelja i naše velike nade, naše zavetne nade.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Pre nego što je novi zavet mogao biti odobren, krv je morala biti prolivena. Dakle, kao što je bilo predskazano u spisima mesijanskih proročanstava, ta životodavna krv, koja je potekla sa Golgote, potvrdila je novi zavet.

#### Razmišljanja o Golgoti

Nama je potrebna božanska blagodati da nas očisti, da nas izbavi od naše uobraženosti i oslobodi od unutrašnje grešnosti koja, iako je prionula za nas, ne mora da vlada nama. A ko ne čezne da bude oslobođen od sitnih izliva ljubomore, zavisti, gorčine, gneva i nepoštenja koje izaziva krivicu, svojstvenih svima nama? Sve ovo, i još mnogo više, Bog će učiniti za svoj zavetni narod, ukoliko se budu povinovali zavetu i počivali u Njemu i Njegovim obećanjima.

„Njihov položaj je zaista ozbiljan. Oni sebe ne mogu očistiti od greha (Priče 20,9), i nikakva dela zakona ih nikada neće osposobiti da opravdani stanu pred Boga (Rimljanima 3,20; Galatima 2,16). Zato je pomirenje, da se postigne za grešnike ono što je bilo potrebno, morao da izvrši Neko Drugi u njihovu korist. Hristos je potpuno nesebičan, čak i kad je smrt u pitanju. On je sredstvo našeg povratka Bogu. Preko Njega imamo pristup Ocu (Efescima 2,18), pristup da budemo prisvojeni verom (Efescima 3,12), verom u Njega 'kojega postavi Bog očišćenje vjerom u krvi Njegovoj' (Rimljanima 3,25).“ (Raoul Dederen, "Christ: His Person and Work," in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, [Hagerstown, MD: Review and Herald® Publishing Association, 2000], vol. 12, pp. 174, 175)

#### Avramova vera: prvi deo

Koliko je zadivljujuće što je Stari zavet, koji se često smatra krajnjim primerom legalizma, zapravo osnovni izraz zavetnog obećanja spasenja verom. Ukoliko se vratimo u tekst 1. Mojsijeva 15,6, možemo zapaziti ovo u čuvenom stihu: „I povjerova Avram Bogu, a On mu primi to u pravdu.“ Ovde se, naravno, govori o Avramu (ne još Avraamu). Jevrejski je jasan: Avram je verovao „u“ Gospoda; odnosno, on ne samo da je verovao da On postoji, već je verovao u Njegova obećanja, čak i u ona koja su izgledala nemoguća, kao što je obećanje da će jednoga dana biti otac velikog naroda.

Šta je sa drugim Božjim obećanjima koja se čine nemogućima – kao što je obećanje da se mi, iako grešnici, možemo opravdati, čak i biti učinjeni pravednima, u Njegovim očima? Razgovarajte o verovanju u nemoguće!

### Avramova vera: drugi deo

„Vera jede svoju manu i ne ostavlja ni komadić crvima da se razmnožavaju...

Avramova vera mogla je da povede kamile na povocima i stada ovaca iz Harana u Hanan. Njegova vera mogla je da zabode kočice za šator u tuđoj zemlji ili da smota šatorsko platno...

To je praktična, aktivna, živa, sedmična, svakodnevna vera. Govoriću veoma otvoreno i jasno, i reći da je nama potrebna vera koju možemo nazvati hlebom i mlekom,... vera koja smatra da će nam Bog koji hrani gavrane poslati svakodnevni hleb; vera... koja... ne živi u oblasti fikcije.“ (Charles Spurgeon, “Hearken and Look,” *Spurgeon’s Expository Encyclopedia*, vols. 1, 2, [Grand Rapids, MI: Baker Books, 1996], pp. 43, 47, 48) (Videti: Isaija 51,2)

### Oslanjanje na obećanja

„Kako Božanstvo može toliko mnogo da rizikuje radi ljudskog roda? Kako Bog može da objavi potpunost (savršenstvo) za ljude koji to, iako su u procesu, nisu u potpunosti postigli? Kako nas On može proglasiti prihvatljivim osobama koje su po svojoj prirodi neprihvatljive? Kako Božanstvo može da rizikuje svoj ugled šireći takvu hrabru blagodat?

Odgovor je trostruki.

Prvo, Bog tako čini jer naše iskrene molitve i napore prema duhovnoj zrelosti prihvata kao savršenstvo...

Drugo, Hristos može tako da postupi jer vera koju vidi u nama nije zapravo naša; Njegova je. On vidi svoju veru u nama i prihvata je. Ona je naša po tome što smo nosioci Njegove ljubavi, predmeti Njegove blagodati. Međutim, ona je Njegova jer je spasonosna vera božanskog, ne ljudskog, porekla...

Treće, Bog deluje sa takvim poverenjem jer konačnom analizom uočavamo da se Otac ne usredređuje na nas, već na pravednost Hristove haljine kojom nas pokriva.“ (Calvin Rock, *Seeing Christ: Windows in His Saving Grace*, pp. 158, 159)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Da li ste spaseni? Da bismo odgovorili na ovo pitanje, važno je da shvatimo šta je spasenje. *Spasenje* je imenica koja nagoveštava delovanje. Koren ove reči potiče od glagola *spasiti*. Kakvo delovanje je uključeno u spasenje?

Različite verske zajednice posmatraju spasenje na različite načine. Baptisti smeštaju spasenje u prošlost. Ono se odnosi na događaj koji se odigrao na krstu. Svi gresi su oprošteni u tom trenutku. Ljudi koji veruju u predestinaciju povezuju spasenje sa „Svetim Savetom“, na kome pojedini ljudi bivaju određeni da budu spaseni ili izgubljeni. Rimokatolici stavljaju spasenje u budućnost, nakon što osoba umre verujući u Isusa biva očišćena u čistilištu. To su punktilijarna gledišta o spasenju, što znači da se spasenje događa u jednom trenutku.

Adventistički hrišćani, međutim, imaju linearni pogled na spasenje. Spasenje ima prošlost, sadašnjost i budućnost. To je proces – niz božanskih postupaka i čovekovih odgovora.

Bog je od početka znao da će Ga Adam i Eva odbaciti. Stvorio ih je sa slobodnom voljom – sposobnošću da biraju između ispravnog i pogrešnog. On je preuzeo odgovornost za ispravljanje greha koji su učinili. Isus je istupio i rekao: *Ja ću iskusiti drugu smrt umesto njih.*

Bog je postavio zavet sa svojim narodom i nikada nije promenio uslove tog zaveta. Sve interakcije između Boga i naroda bile su ustanovljene u zavetu. Bog je prikazao plan spasenja kroz službu u svetilištu i, konačno, kroz Isusovu žrtvu.

Najznačajniji doprinos koji možemo dati svetu sada jeste da objavimo drugima ko je Isus, šta je učinio, šta čini, i šta će učiniti. On nije na odmoru niti na pauzi od 15 minuta. Upravo sada On je najvažnija tačka u našem spasenju.

Šta spasenje znači za vas? Kakav će vaš odgovor biti kada vas neko upita da li ste spaseni?

- 1) Zamolite učenike u razredu da odgovore na pitanje: „Da li ste spaseni?“ Razgovarajte o različitim odgovorima i šta oni otkrivaju o tome kako mi, kao vernici crkve, shvatamo plan spasenja i kako on deluje. Zašto se čini da se adventisti bore sa tim pitanjem?
- 2) Elen Vajt je rekla da Bog voli svakog od nas kao da je svaki pojedinac jedini čovek na svetu. Čemu nas to uči o Božjoj ljubavi? Razmišljajte o implikacijama ove ideje i zašto pruža toliku nadu.
- 3) Osnovna misao pojedinih ljudi u Hristovo vreme bila je da čovek mora „da zaradi“ Božju naklonost. Osnovna misao hrišćana jeste da sve što čovek može da učini jeste da drži Boga za reč. Uzevši u obzir razliku između ove dve misli, šta mislite zašto je Pavle spomenuo Avrama kao najveći primer vere (Rimljanima 4,1–8).
- 4) Odeljak od četvrtka kaže da kada ljudi razmotre svoj život pre smrti, uvide koliko su njihova dela bila beskorisna i uzaludna u nastojanju da zarade spasenje. Zbog kojih elemenata u životu smatramo da moramo da se oslanjamo više na sebe nego na nakog drugog ili nešto drugo? Šta možemo učiniti da živimo životom koji kaže: „Isus je taj koji upravlja.“ Kako vaš duhovni život odražava činjenicu ko ili šta upravlja?
- 5) „Bog ne odustaje od nas zbog naših greha. Mi ćemo činiti grehe i žalostiti Njegovo srce, ali, kada se pokajemo i kada dođemo k Njemu skrušena srca, On nas neće odbaciti. Ipak, ima i prepreka koje moramo ukloniti. Gajili smo pogrešna osećanja; bilo je oholosti, samodovoljnosti, nestrpljivosti i prigovaranja. Sve nas to odvaja od Boga. Gresu se moraju priznati; mora se obaviti dublje delo blagodati u srcu. Oni koji se osećaju slabima i obeshrabrenima mogu postati snažna Božja deca i obaviti plemenit posao za Učitelja.“ (Ellen G. White, *Faith and Works*, p. 35) Kako možemo naučiti da živimo u skladu sa ovim rečima?
- 6) Svi smo doživeli odbacivanje i bol zbog neispunjenog obećanja. Biblija, međutim, ima mnogo obećanja na koja možemo u potpunosti da računamo; ipak, mi smo oni koji, u neposlušnosti, napuštaju zavetni odnos. S obzirom da poznajemo bol nastao usled narušenog odnosa, šta možemo da učinimo da budemo sigurni da naš zavetni odnos sa Bogom ne uzimamo zdravo za gotovo?



- 7) Isus se žrtvovao zato što smo imali dug koji ni na koji način nismo mogli da otplatimo. Zašto Bog jednostavno nije mogao da oprostí dug? Ako Bog to ne može da učini, da li to znači da je On na određeni način podređen svom sopstvenom zakonu?
- 8) U tekstu 1. Petrova 1,8.19 autor piše da je Hristova krv „iskupila“ njegove slušaoce od „sujetnoga svojeg življenja koje ste vidjeli od otaca“. Da li je striktno pisao o otkupljenju od buduće kazne? Ili je takođe ukazivao na uticaj ove činjenice na tadašnji život svojih slušalaca? Razgovarajte o tome.
- 9) Tekst 1. Mojsijeva 15,6 kaže da se Avramova vera u Gospoda računala kao pravda. Danas većina ljudi povezuje veru ili verovanje sa prihvatanjem liste doktrina ili stavova. Da li je to ono na šta se ovde upućuje? Zašto jeste ili zašto nije? Ukoliko nije, kakvu ulogu „ispravna“ verovanja o Bogu imaju u našoj zajednici sa Bogom?

## 13. NOVOZAVETNI ŽIVOT

### PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

**Ključni tekst:** Jovan 10,10

**Uvod:**

Zavet između Boga i ljudskog roda prevazilazi versku dogmu i doktrinu; umesto toga, on definiše naš odnos sa Nebom. Prihvatanjem zaveta, otvaramo svoj život Božjoj ljubavi i Njegovom obećanju o spasenju.

### DRUGI DEO: KOMENTAR

Slikar Vilem de Kuning, koji je živio u Njujorku, proveo je određeno vreme u ruralnom delu severne Karoline. Jedne večeri on i supruga izašli su sa zabave i pošli u šetnju. Na nebu nije bilo nijednog oblaka; zvezde su blistale. „Bio je to prizor koji se nikada nije mogao videti u gradu, gde su odbljesci zaklanjali zvezde i gde je samo delić neba bio vidljiv sa prozora u potkrovlju. 'Vratimo se na zabavu', iznenada je rekao de Kuning. 'Podilaze me žmarci od svemira.'“

**Žmarci?**

Naravno, mesto koje bića poput nas mere svetlosnim godinama, mere metrima i centrimetrima, izgledaće strašno. I onda, čučajući milenijumima u središtu univerzuma (ili smo tako mislili), samo da bismo neslavno bili prognani na rubove galaksije, jedne od bilion – naš ego je doživeo udarac.

„Čovekov život“, jadikovao je Dejvid Hjum, „nije od veće važnosti univerzumu od života ostrige.“

Zapravo, to zavisi od univerzuma. U besmislenom, bezsvrsishodnom i bezbožnom, možda biste mogli izneti takvu tvrdnju (mada čak i tada, ostriga?). Ali ne i u univerzumu koji je u Svetom pismu opisan na sledeći način: „Kada se Josif probudi oda sna, učini kao što mu je zapovjedio anđeo Gospodnji, i uzme ženu svoju. I ne znadijaše za nju, dok ne rodi Sina svojega prvencu, i nadjede mu ime Isus.“ (Matej 1,24.25)

Ljudski rod je toliko važan da je Bog koji je stvorio univerzum postao deo njega. (U poređenju sa onim što je bilo potrebno da se uopšte stvori univerzum, postati njegov deo bilo bi lako.) Onaj čije se delo stvaranja meri svetlosnim godinama skupio se u Nekoga ko se meri metrima i centrimetrima.

Vilem de Kuning, ograničen zakonima prirode, nije se mogao preobraziti u neko od svojih dela. Međutim, Bog, koga ti zakoni ne ograničavaju, mogao je to da učini i učinio je – i upravo to objašnjava ko je bio Isus iz Nazareta. Stvoritelj je postao osoba, ljudsko biće koje je, kao jedan od nas, povezalo Sebe sa nama vezama koje se nikada neće prekinuti.

A u središtu zavetnog obećanja je da nam ono što je Hristos učinio kada je došao i umro pruža sigurnost u obećanje o večnom životu: koje primamo ne zahvaljujući delima, već blagodaću, koju primamo verom.

A vera, poput kolskog točka, dovodi nas do ulaznih vrata blagodati. Verovati u Hrista znači verovati da Hristova smrt poseduje svemoć da izbriše svaki prošli greh. To se naziva „opravdanje verom“. Verovati u Hrista znači verovati da Parakletos (kosmički Utešitelj), kroz Hristovo sveštenstvo, može da dodeli sveprisutnu blagodat da pobedimo svoje nedostatke karaktera. To se naziva „posvećenje verom“. Verovati u Hrista jednostavno znači verovati u Njegovo sveznanje. To znači osloniti čitavu ličnost na besprekorni um i srce Vaskrsenja i Života koji menjaju srce. Da, spasavamo se blagodaću, ali vera je prevozno sredstvo koje nas vozi do mesta blagodati.

### Novi zavet i večni život

„U Novom zavetu ova radosna vest o vaskrsenju je mnogo više od zanimljive činjenice o budućnosti. Ona menja život u sadašnjosti ispunjavajući ga smislom i nadom. Zbog sigurnosti u vezi sa svojom sudbinom, hrišćani već žive novim načinom života. Oni koji žive u nadi objavljujući Božju slavu preobražavaju se u drugačije ljude. Oni se čak mogu radovati i u patnji, jer je njihov život motivisan nadom.“ (John C. Brunt, “Resurrection and Glorification,” in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, vol. 12, p. 349)

### Novi zavet i misija

„Krajnji fokus biblijskih proročanstava i istorije spasenja jeste uspostavljanje Božjeg carstva na zemlji. Sveto pismo počinje izveštajem o stvorenom i izgubljenom raju (1. Mojsijeva 1–3) i završava se u Novom zavetu obnavljanjem raja (Otkrivenje 21; 22). Biranje Izrailja kao Božjeg izabranog zavetnog naroda nije bio cilj sam po sebi, već Božji određeni način da uspostavi vidljivi znak pred narodima o pravdi i miru Božjeg carstva koje će doći. Isus Hristos učio je novozavetni narod, svoju Crkvu, da se moli: ‘Da dođe carstvo Tvoje, da bude volja Tvoja i na Zemlji kao na Nebu.’ (Matej 6,10) Tako je apostolska evanđeoska poruka primila svoju apokaliptičku perspektivu u fundamentalnom kontinuitetu Božjeg zaveta sa starim Izrailjem.“ (Hans K. LaRondelle, "The Remnant and the Three Angels' Messages," in *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, vol. 12, p. 857)

## TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

### Za razmišljanje:

Čitajući knjigu citata, možete zapaziti da su najfascinantniji citati često oni koji su potekli od ljudi koji su se nalazili na samrtnoj postelji. Poslednje reči čuvenog ateiste su glasile: „Uskoro ću da napravim strašan skok u tamu!“ Svi Božji zaveti, sva Njegova obećanja, tesno su povezana sa jednom jednostavnom željom – On želi da nas spase od greha. Na kraju života dolazi presuda o našem zavetnom odnosu.

- 1) Jedan pastor je rekao: „Verujem u ispovesti na samrtnoj postelji. Znam da ih Bog prihvata, ali moram da priznam da sam nervozan zbog njih. Ne mogu a da se ne zapitam da li je ispovest potpuno iskrena.“ Prirodno je da razmišljamo o pobudama drugih. Kako Bog posmatra grešnika koji pristupa moleći za spasenje? Kako Božje znanje o budućnosti utiče na Njegov odgovor?
- 2) Sklapanje zavetnog odnosa sa Bogom čisti nas od krivice i žaljenja. Ispunjava nas, takođe, radošću. Zamislite šta se događa u nebeskim dvorovima kada napravite prvi korak prema večnosti na nebu. Šta mislite šta će reći vaš anđeo čuvar? U nebeskom stanju stvari, kako ulazak u zavetni odnos sa Bogom utiče na vaš pristup večnom životu?

- 3) Dva razbojnika su visila, jedan sa jedne, a drugi sa druge Isusove strane. Jedan Mu se rugao. Drugi je tražio spasenje. Sa kakvim poverenjem osoba može da se poziva na Božje obećanje nakon mnogih godina okretanja od Boga? Zapazite da Isus nije razgovarao sa razbojnikom dok Mu se razbojnik nije obratio. Šta to govori o ulozi Svetog Duha? Kako nam to pomaže da shvatimo da možemo moliti za spasenje bez obzira koliko mislimo da smo beznadežni? Razbojnik je živeo veoma kratko nakon što je prihvatio Hrista. Kakav uticaj, međutim, može njegov život kao hrišćanina da ima na druge? Objasnite. Kako biste uverili osobu u važnost da sada prihvati Hrista, umesto da čeka do poslednjeg časa?
- 4) Ambrozije, rani hrišćanski govornik je rekao: „Koliko je bogatija bila Hristova blagodati od molitve zločinca!“ Zašto ponekad dovodimo u pitanje svoje hrišćanstvo kada ima više nego dovoljno Božje blagodati da nadoknadi svaki naš greh? Zašto je biti hrišćanin više od prisvajanja tog imena? Da li to što ste hrišćanin znači da ćete biti spaseni? Objasnite. Koje stihove biste mogli navesti da potvrdite svoje spasenje?
- 5) Mnogi ljudi provode svoj život tražeći sreću, koja je obično prilično neuhvatljiva. Radost, rod Duha, jeste nešto čemu treba da se nadamo. Koja je razlika između sreće i radosti? Da li je radost, poput sreće, nešto što po svoj prilici možemo da ostvarimo ili je, poput spasenja, nama darovana? Objasnite.
- 6) Mnoge stvari koje možemo da učinimo izazivaju osećanje krivice. Bog nam preko Hrista nudi način da izbegnemo tu krivicu. Da li to nužno znači da možemo, ili treba, da prestanemo da osećamo krivicu? Da li je to neodgovorno? Objasnite.
- 7) Često čujemo izraz: „Neka te vodi tvoja savest.“ Da li je vaša savest identična novom srcu koje Bog obećava na brojnim mestima u Bibliji? Da li vaša savest zaista toliko pouzdan vodič?
- 8) Isus nam obećava večni život kroz veru u Njega. Zašto je večni život poželjan? Da li on predstavlja nešto drugo od samog življenja iz dana u dan, bez ikakvog kraja na vidiku? Šta mislite kako će večni život sa Hristom biti kvalitativno drugačiji od našeg trenutnog života?
- 9) Naš sadašnji zadatak kao hrišćana jeste da širimo Radosnu vest o Hristu u svetu. Da li to znači da svi hrišćani moraju da imaju osobine ubedljivog prodavca? Zašto da ili zašto ne? Kako Hristos može da koristi čitavu lepezu ličnosti i talenata da bi odneo svoju poruku onima kojima je potrebna?